

Monitorizarea mass-media (presa on-line) în campania electorală pentru alegerile prezidențiale 2020

Raport nr. 5
25 – 31 octombrie 2020

National Endowment *for* Democracy
Supporting freedom around the world

Monitorizarea are loc în cadrul unui proiect implementat de Asociația Presei Independente (API) și finanțat de National Endowment for Democracy (SUA). Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorului.

I. DATE GENERALE

1.1 Obiectivul proiectului: monitorizarea și informarea opiniei publice privind comportamentul editorial al instituțiilor mass-media (presa on-line) în perioada electorală și în campania electorală pentru alegerile prezidențiale 2020 din Republica Moldova.

1.2 Perioada de monitorizare: 15 septembrie 2020 – 14 noiembrie 2020.

1.3 Criteriile de selectare a instituțiilor mass-media supuse monitorizării:

Portalurile au fost selectate în baza următoarelor criterii obiective: a) relevanță; b) notorietate/audiență; c) limba de difuzare; d) geografie. Astfel, sunt monitorizate portaluri naționale și un portal regional, în limbile română și rusă, cunoscute și indicate ca surse de informații de către diferite grupuri de consumatori, unele fiind prezente în pozițiile superioare ale sondajelor de măsurare a audienței online.

1.4 Portalurile monitorizate (în ordine alfabetică):

Actualitati.md¹ (limba rusă), Agora.md² (limba română), Aif.md³ (limba rusă), Gagauzinfo.md⁴ (limba rusă), Kp.md⁵ (limba rusă), Newsmaker.md⁶ (versiunea în limba rusă), Noi.md⁷ (versiunea în limba română), Realitatea.md⁸ (limba română), Sputnik.md⁹ (limba română), Timpul.md¹⁰ (limba română), Unimedia.info¹¹ (limba română), Vedomosti.md¹² (limba rusă). În cazul Aif.md, Kp.md și Vedomosti.md, conținutul editorial al portalurilor este comparat cu conținutul ziarelor „Argumentî i faktî Moldova”, „Komsomolskaia pravda v Moldove” și, corespunzător, „Moldavskie vedomosti”, editate de aceleași companii, pentru a identifica eventuale diferențe editoriale.

1.5 Obiectul monitorizării

Întreg conținutul editorial propriu al portalurilor, fără publicitatea marcată corespunzător.

1.6. Echipa

Proiectul este realizat de Asociația Presei Presei Independente (API) în cadrul Coaliției pentru Alegeri Libere și Corecte.

¹ Fondat de **Iuri Vitneanski**, membru PSRM, actual vicepreședinte al sectorului Botanica din mun. Chișinău

² Fondat de Interakt Media SRL (administratoare – **Irina Ghelbur**)

³ Pagină electronică a ziarului „Argumentî i Faktî Moldova”, editat de Exclusiv Media SRL, companie fondată de deputatul PSRM **Corneliu Furculiță**

⁴ Fondat de Iusivmedia SRL (administratoare – **Iulia Cîlcic**)

⁵ Pagină electronică a ziarului „Komsomolskaia Pravda v Moldove”, editat de „Komsomoliskaya Pravda-Basarabia” SRL (administrator – **Serghei Ciuricov**), fondatorul firmei – Exclusiv Media SRL, compania fondată de deputatul PSRM **Corneliu Furculiță**

⁶ Fondat de SRL NEWSMAKER, companie fondată de **Vladimir Soloviov** (administratoare – **Olga Cenușa**)

⁷ Fondat de MLD Media SRL, companie cu șase acționari, inclusiv companii ale omului de afaceri **Vasile Chirtoca**, consilier PSRM în Consiliul Municipal Chișinău

⁸ Fondat de SRL HB MEDIA (administrator – **Dumitru Țira**)

⁹ Filială a Agenției Internaționale de Presă și Radio Sputnik, fondată de compania de stat Rossia Sevodnea din Rusia (director Sputnik Moldova – **Vladimir Novosadiuc**)

¹⁰ Fondat de Publicația Periodică „TIMPUL de dimineață”, fondată de **Constantin Tănase** (administrator – **Silviu Tănase**)

¹¹ Fondat de Miraza SRL (administratoare – **Olesea Banari**)

¹² Pagină electronică a ziarului „Moldavskie vedomosti”, fondat de „Moldavskie vedomosti” SRL (administrator – **Victor Ciobu**)

1.7 Cadrul metodologic

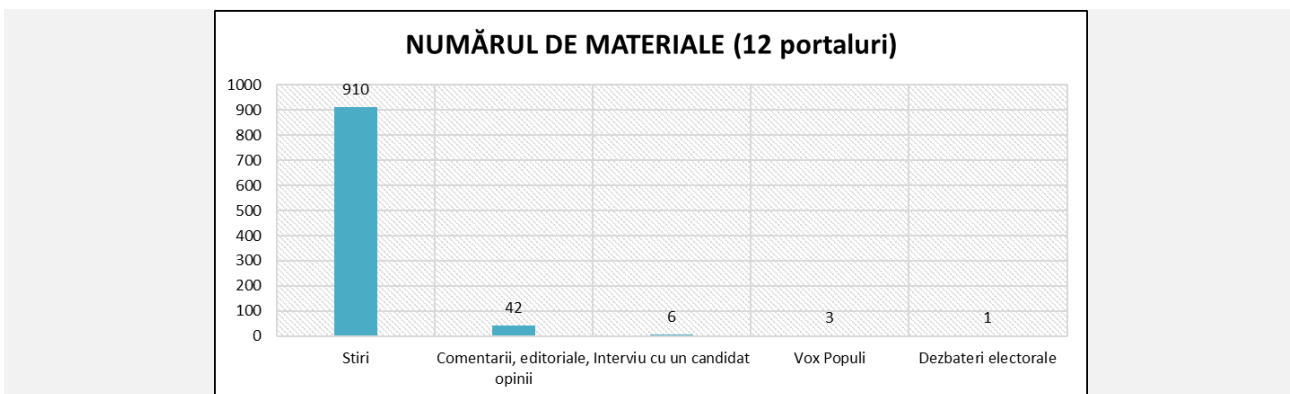
Monitorizarea se bazează pe metodologia elaborată de Oxford Media Research Center pentru proiectele de monitorizare ale Organizației Internaționale Campania Globală pentru Libertatea de Exprimare “Articolul 19”, adaptată și completată. Aceeași metodologie a fost utilizată și la monitorizarea instituțiilor mass-media în perioada și campania electorală pentru alegerile prezidențiale 2016.

Metodologia prevede măsurarea și analiza următorilor indicatori: 1) *cantitativi*, inclusiv tipul, durata, tematica mediatizării, protagoniștii și sursele știrilor, frecvența și durata apariției directe a concurenților electorali, și 2) *calitativi*, stabilindu-se contextul prezentării candidaților în materialele jurnalistice. Fiecare știre sau opinie este supusă unei evaluări de conținut și de context, pentru a determina dacă sunt favorabile sau defavorabile unui sau altui concurent electoral. Un conținut și/sau un context al știrii pozitiv ori negativ nu indică neapărat tendențiozitatea sau partizanatul instituției media care difuzează știrea. Este posibil ca știrea să favorizeze sau să defavorizeze pe unul dintre subiecți, și, cu toate acestea, să fie echidistantă și corectă din punct de vedere profesional. **La evaluarea contextului, este măsurată doar frecvența materialelor care îi favorizează sau defavorizează direct sau indirect pe subiecții electorali.**

II. ANALIZA DATELOR

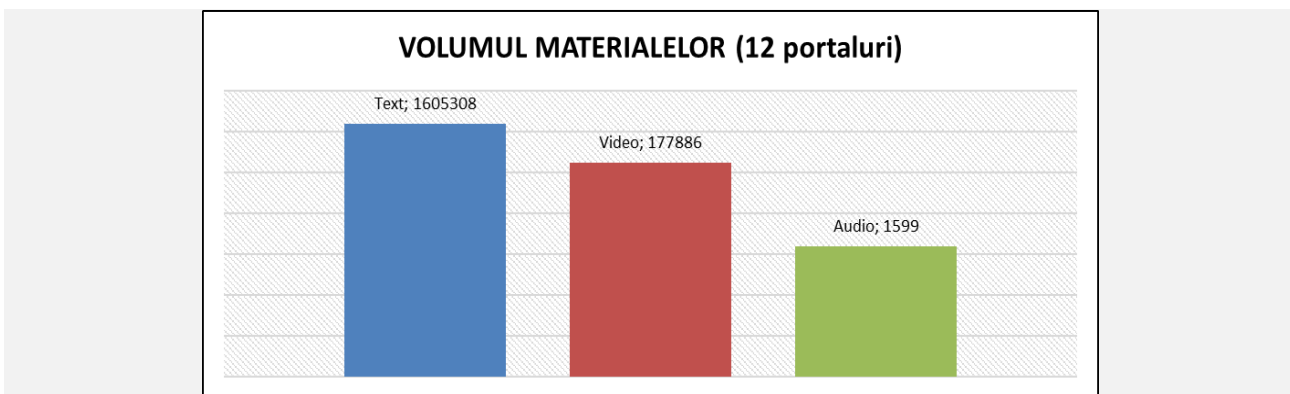
2.1 Tendințe generale

În perioada 25 – 31 octombrie 2020, cele 12 instituții media online monitorizate au publicat, în total, 962 de materiale care vizează direct sau indirect campania electorală pentru alegerile prezidențiale. Dintre acestea, cele mai multe au fost știri (910 sau aproape 95%) cu diferit grad de complexitate, care au vizat candidații/candidatele la funcția de președinte/președintă, formațiunile politice pe care aceștia/acestea le reprezintă, activitatea CEC, acțiunile electorale etc. Alte 42 de materiale, sau peste 4% din numărul total au fost publicate sub formă de comentarii, editoriale sau alte articole de opinie, 6 materiale au constituit interviuri cu un candidat/o candidată, 3 au fost sondaje de tip Vox Populi, iar într-un caz a fost vorba despre dezbateri electorale.

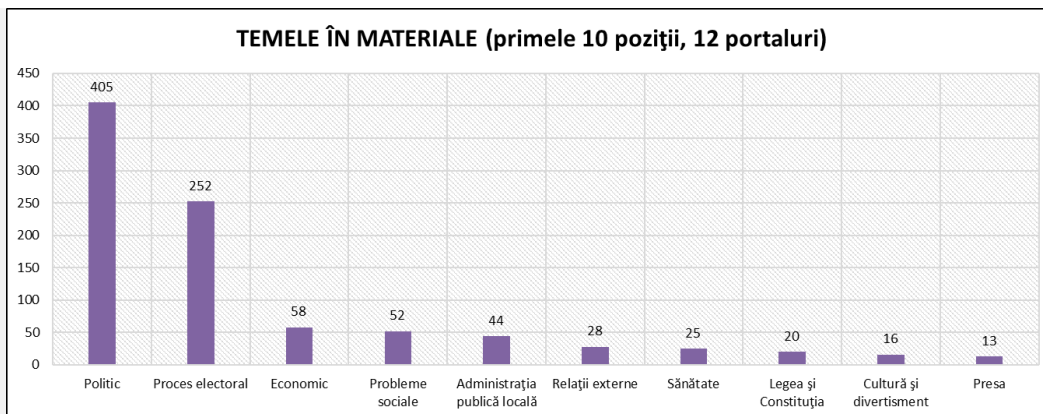
La fel ca în perioadele anterioare de raportare, **Noi.md** a publicat cel mai mare număr de produse media cu un caracter politic și electoral (175), iar **Gagauzinfo.md** – cel mai mic (12). În același timp, **Aif.md** a avut 117 materiale relevante, **Agora.md** – 109, **Actualitati.md** – 101, **Kp.md** – 95, **Sputnik.md** – 77, **Vedomosti.md** – 76, **Unimedia.info** – 75, **Newsmaker.md** – 57, **Realitatea.md** – 51, iar **Timpul.md** – 17 materiale. Totodată, **Noi.md** a publicat cele mai multe știri cu un caracter electoral (173), **Kp.md** – cele mai multe comentarii (15), iar **Newsmaker.md** – cele mai multe interviuri (4), precum și singura dezbaterie electorală publicată în această perioadă.

Cele mai multe materialele au fost publicate sub formă de text (în 960 de cazuri). În perioada de referință a crescut simțitor numărul produselor jurnalistice care au fost însoțite de imagini video (148 de materiale) sau audio (7 cazuri), în unele cazuri elementele multimedia fiind plasate fără text. Astfel, volumul materialelor monitorizate a fost cuantificat în semne (text) și secunde (video și audio), prezentându-se în felul următor:

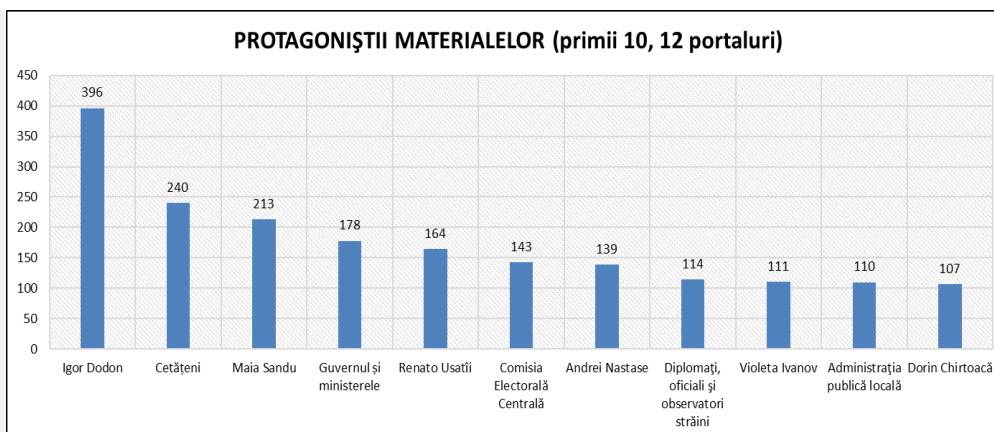

Cu referire la tematicile abordate, cel mai des (în peste 42% din totalul materialelor) textele publicate au vizat domeniul politic, și procesul electoral în general (în ceva mai mult de 26%

din materiale). În proporții mult mai mici publicațiile online monitorizate s-au referit la aspecte economice, probleme sociale, activitatea administrației publice locale, relații externe, sănătate sau cultură în context electoral.

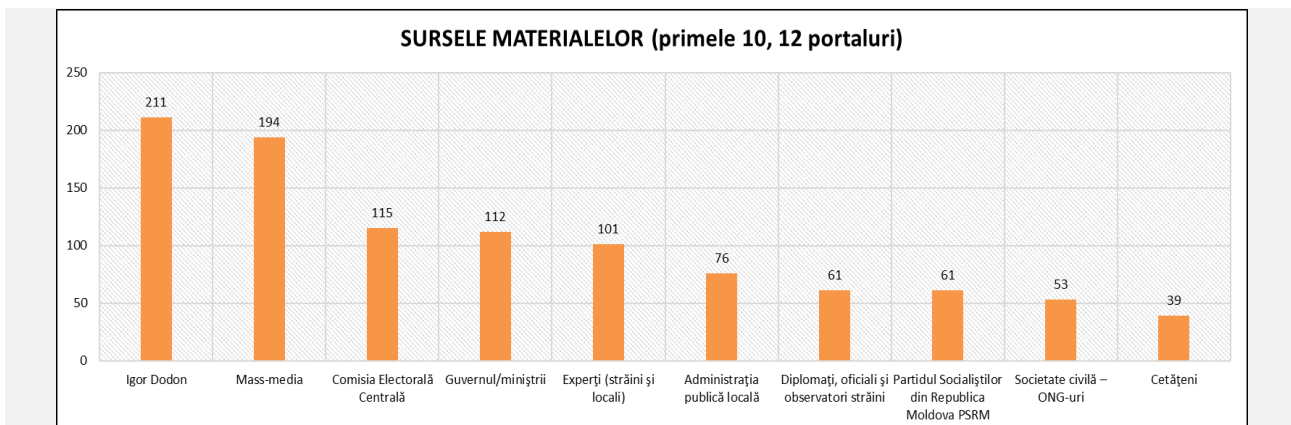

La fel, în perioada 25 – 31 octombrie, toți cei 6 candidați și cele 2 candidate înscrise/înscrise în cursa electorală pentru alegerile prezidențiale au apărut în materialele jurnalistice în calitate de protagoniști/protagoniste, dar în continuare în proporții diferite. Astfel, candidatul independent susținut de Partidul Socialiștilor (PSRM) Igor Dodon a fost, ca și în perioadele anterioare, de cele mai multe ori protagonist în produsele media cu un caracter electoral (396 de cazuri), rămânând a fi primul atât printre candidați/candidate, cât și printre toate categoriile de protagoniști/protagoniste vizați/vizate în general. La o distanță de 156 de cazuri, au urmat cetățenii/cetățenele, cu 240 de apariții în calitate de protagoniști/protagoniste, iar de aproape două ori mai rar decât Igor Dodon a fost protagonistă candidata Partidului Acțiune și Solidaritate (PAS), Maia Sandu, cu 213 apariții în această postură. În același timp, candidatul Partidului Politic „Partidul Nostru” (PN), Renato Usatîi a fost protagonist de 164 de ori, având cu 14 apariții mai puține decât reprezentanții/reprezentantele Guvernului, și cu 21 de apariții mai mult decât membrii Comisiei Electorale Centrale. Ceilalți candidați și o candidată au fost protagoniști/protagonistă astfel: candidatul Partidului Politic „Platforma Dreptate și Adevăr” (PPDA), Andrei Năstase – de 139 de ori, candidata Partidului Politic „Șor”, Violeta Ivanov – de 111 ori, candidatul Partidului Liberal (PL) Dorin Chirtoacă – de 107 ori, cel al Partidului Politic „Partidul Unității Naționale” (PUN), Octavian Țîcu – de 99 de ori, și cel al Partidului Liberal Democrat din Moldova (PLDM) Tudor Deliu - de 86 ori. Astfel, Igor Dodon a apărut de aproape 5 ori mai des în calitate de protagonist al materialelor decât Tudor Deliu.

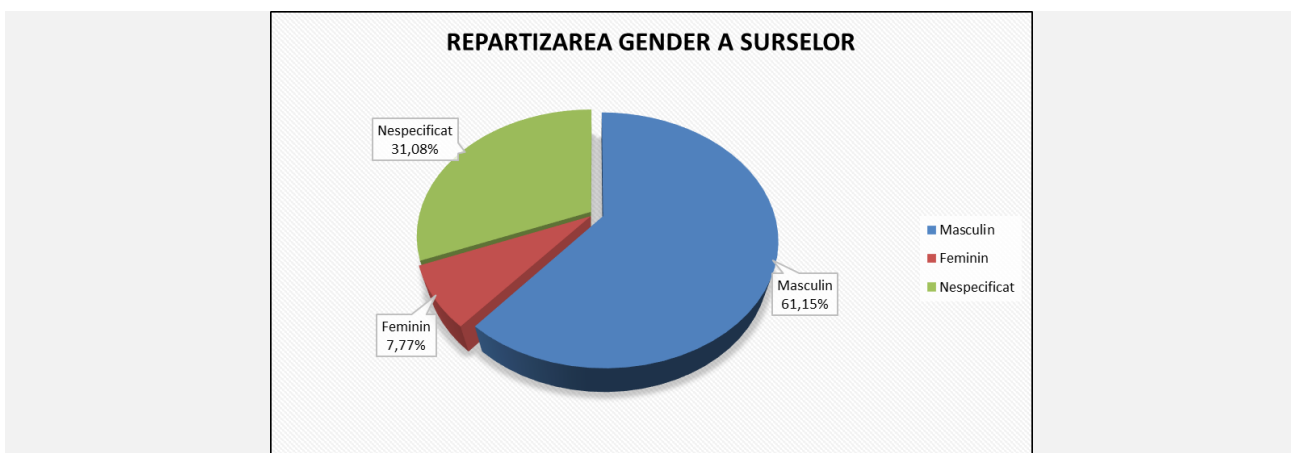

Cele 12 publicații online au citat, în total, 1274 de surse. Ca și în perioadele anterioare de raport, cel mai des în această calitate a apărut candidatul independent susținut de PSRM Igor

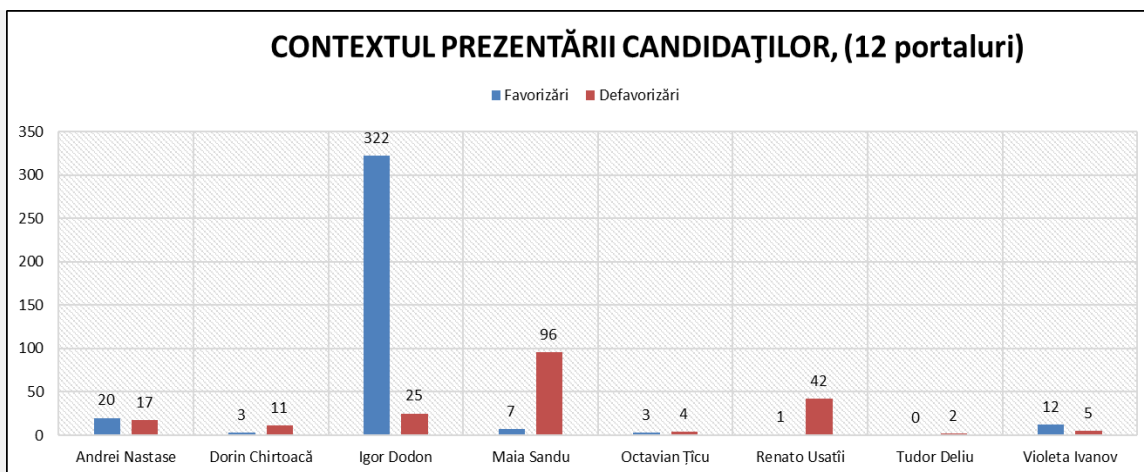
Dodon (cu 211 cazuri în care a fost citat), rămânând singurul candidat la funcția de președinte care s-a regăsit în primele 10 cele mai citate surse de către mass-media vizate. Au urmat alte surse mass-media, invocate în calitate de surse de 194 de ori, reprezentanții/reprezentantele Comisiei Electorale Centrale, citați/citate de 115 ori, funcționarii/funcționarele din Guvern cu 112 astfel de apariții, sau experții/expertele, citați/citate de 101 ori. Mai rar au apărut în calitate de surse ceilalți candidați și cele două candidate la funcția de președinte/președintă, și anume: Andrei Năstase – de 25 de ori, Renato Usatîi – de 20 de ori, Maia Sandu – de 15 ori, Dorin Chirtoacă – de 12 ori, Octavian Țicu – de 9 ori, Violeta Ivanov – de 8 ori, iar Tudor Deliu nu a fost citat nici o dată în calitate de sursă a materialelor publicate în perioada monitorizată. Astfel, Igor Dodon a fost citat de peste 26 de ori mai des decât Violeta Ivanov.

La capitolul gen al surselor citate, materialele jurnalistice publicate în perioada 25 – 31 octombrie 2020 de cele 12 instituții media online au fost puternic dezechilibrate. Mai exact, peste 61% din sursele citate au fost bărbați și aproape 8% au fost femei, alte peste 31% fiind nespecificate.

Cumulat, candidatul Igor Dodon a avut cea mai mare vizibilitate în presa online monitorizată, tot el având și cele mai multe apariții în context pozitiv, care l-au favorizat (322 de cazuri). Același candidat a apărut de 25 de ori și în ipostaze mai degrabă defavorizante. De cealaltă parte, candidata Maia Sandu a continuat să fie prezentată cel mai des în contexte negative, care mai degrabă au defavorizat-o (96 de cazuri), ea având și 7 prezentări mai degrabă favorabile. În același timp, candidatul Tudor Deliu nu a apărut nici o dată într-un context care să-l favorizeze, iar candidatul Renato Usatîi a avut un număr pronunțat de defavorizări (42). Niciun candidat/nicio candidată la funcția de președinte/președintă al/a Republicii Moldova nu a apărut exclusiv în contexte neutre în produsele jurnalistice publicate de cele 12 instituții media online în perioada 25 – 31 octombrie 2020.

În concluzie, în urma monitorizării comportamentului editorial al celor 12 instituții media online în perioada 25 – 31 octombrie 2020, pot fi constatate următoarele tendințe:

- **Actualitati.md, Aif.md și Kp.md** au avut și în această perioadă de raport un comportament editorial similar, cu elemente accentuate de părtinire. Cele trei publicații l-au favorizat și l-au promovat în mod clar pe candidatul independent susținut de PSRM Igor Dodon, și au defavorizat-o cel mai des pe candidata PAS Maia Sandu, urmată de candidatul Renato Usatîi.
- **Noi.md, Vedomosti.md și Sputnik.md** l-au favorizat în continuare pe Igor Dodon prin tonalitatea reflectării și prezentarea în context pozitiv a candidatului. În același timp, Maia Sandu a fost cel mai des defavorizată în materialele celor trei publicații. Și alți candidați au fost mai accentuat defavorizați (în special pe **Vedomosti.md**), inclusiv Andrei Năstase, Dorin Chirtoacă, Renato Usatîi și Octavian Țicu. Unele comentarii și alte articole de opinie publicate de **Vedomosti.md** au avut un pronunțat caracter discriminator, conținând atacuri la persoană și elemente ale discursului de ură în raport cu Maia Sandu.
- **Gagauzinfo.md** a manifestat în continuare dezinteres față de campania electorală națională, iar știrile s-au referit în majoritatea cazurilor la procesul electoral în general, cu accent pe organizarea scrutinului în UTA Gagauz Yeri.
- **Unimedia.info** a mediatizat procesul electoral și activitățile candidaților/candidatele, cel mai des în contexte favorizante apărând Igor Dodon, Andrei Năstase, dar și Violeta Ivanov. Ultimii doi au apărut în materiale cu un caracter publicitar clar, marcate sau nemarcate corespunzător, dar plasate în fluxul general de știri.
- **Agora.md și Newsmaker.md** au avut o politică editorială relativ echilibrată, materialele fiind, în general, nepărtinitoare, iar candidații și candidatele la funcția de președinte/președintă au fost prezentați/prezentate de cele mai multe ori în context neutru, dar și pozitiv sau negativ, însă fără o tendință clară de favorizare sau defavorizare. **Agora.md** a asigurat cel mai mult echilibrul în ceea ce privește mediatizarea cantitativă a celor 6 candidați și a celor două candidate.
- **Realitatea.md** a mediatizat toți candidații și cele două candidate la funcția de președinte/președintă atât neutru, cât și pozitiv sau negativ. Candidatul Igor Dodon a apărut de cele mai multe ori în context defavorizant.
- **Timpul.md** a acordat puțină atenție campaniei electorale, neglijând total subiectele legate de procesul electoral. Singurul candidat mai degrabă defavorizat a fost Igor Dodon, restul apărând în contexte neutre. De asemenea, **Timpul.md** nu a citat nicio femeie în calitate de sursă pentru puținele materiale publicate în perioada de referință.

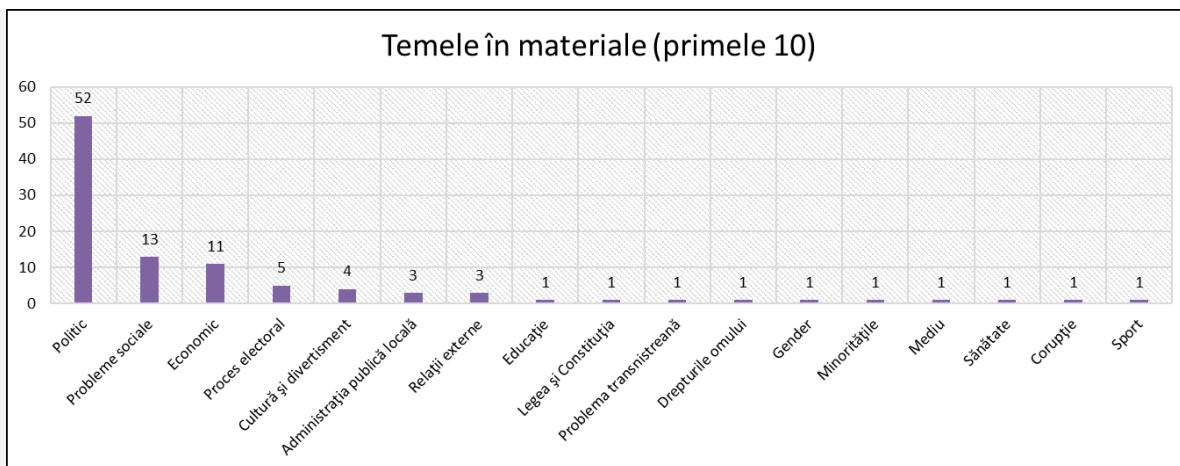
2.2 Comportamentul editorial al publicațiilor

Actualitati.md

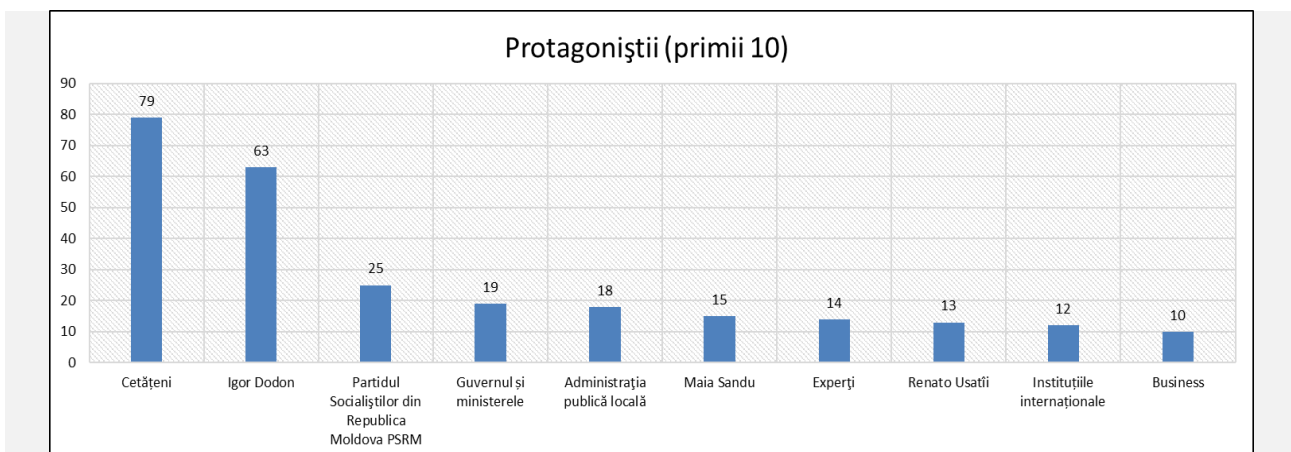
În intervalul 25-31 octombrie 2020, **Actualitati.md** a publicat 101 materiale relevante prezentei monitorizării, inclusiv 97 de știri și 4 materiale de tip comentariu/editorial/articol de opinie. Dintre acestea, 2 texte au fost însoțite și de conținut video. Volumul total al materialelor relevante a constituit 97670 de semne pentru texte și 325 de secunde sau peste 5 minute pentru materialele video.

Cele mai multe materiale publicate de **Actualitati.md** au vizat domeniul politic și s-au axat, în special, pe agenda candidatului independent susținut de PSRM Igor Dodon. Astfel, toate întâlnirile acestuia cu alegătorii, promisiunile, declarațiile, felicitările adresate automobilistilor sau lucrătorilor Radio Moldova, de exemplu, etc. au fost prezentate în detaliu, candidatul apărând doar în lumină pozitivă. Publicația a mai mediatizat opiniile altor actori, cum ar fi Ion Ceban, Ion Chicu sau anumiți analiști și comentatori, cu referire la alegeri, turul I și II, cheltuielile din campania electorală ș.a. Igor Dodon a fost prezentat în mai multe materiale ca fiind câștigătorul alegerilor prezidențiale, iar alți candidați, și în special candidata Maia Sandu au continuat să fie acuzați/acuzată și criticați/criticată fără să li se ofere dreptul la replică. O atenție sporită i-a fost acordată și candidatului Renato Usatîi, inclusiv în contextul incidentului de la Fălești de pe 25 octombrie, când Usatîi a venit la o întâlnire a lui Igor Dodon cu alegătorii. Cei doi candidați au fost prezentați diferit de **Actualitati.md**, Igor Dodon în context pozitiv, și Renato Usatîi în postură negativă. La mare distanță au mai fost abordate subiecte sociale, economice, procesul electoral sau cultura și relațiile externe în context electoral.

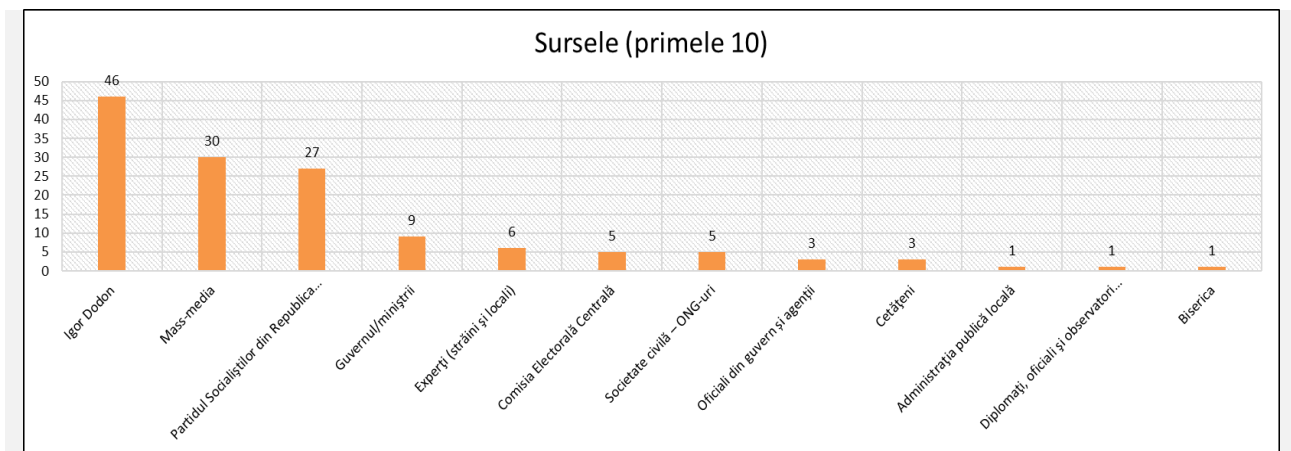

În perioada de referință, **Actualitati.md** a vizat în materialele publicate 35 de categorii de protagoniști/protagoniste, cel mai des în această calitate apărând cetățenii/cetățenele (de 79 de ori). Pe locul doi, cu 63 de ori s-a situat candidatul Igor Dodon, urmat de reprezentanții/reprezentantele PSRM (cu 25 de apariții), de cei/cele ale Guvernului (de 19 ori) și ai/ale administrației publice locale (de 18 ori). În primele 10 categorii de protagoniști/protagoniste au mai apărut candidata Maia Sandu, de 15 ori, și candidatul Renato Usatîi – de 13 ori. Ceilalți candidați și o candidată au fost protagoniștii/protagonista materialelor publicate de **Actualitati.md** mai rar, și anume: Andrei Năstase – de 7 ori, Dorin

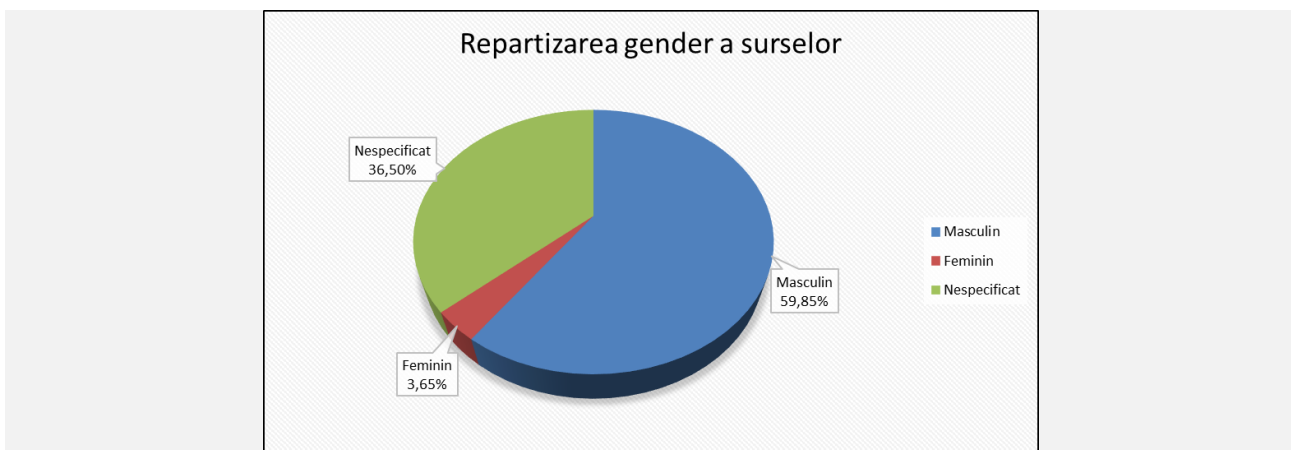
Chirtoacă și Octavian Țicu – de câte 5 ori, iar Tudor Deliu și Violeta Ivanov – de câte 3 ori fiecare.

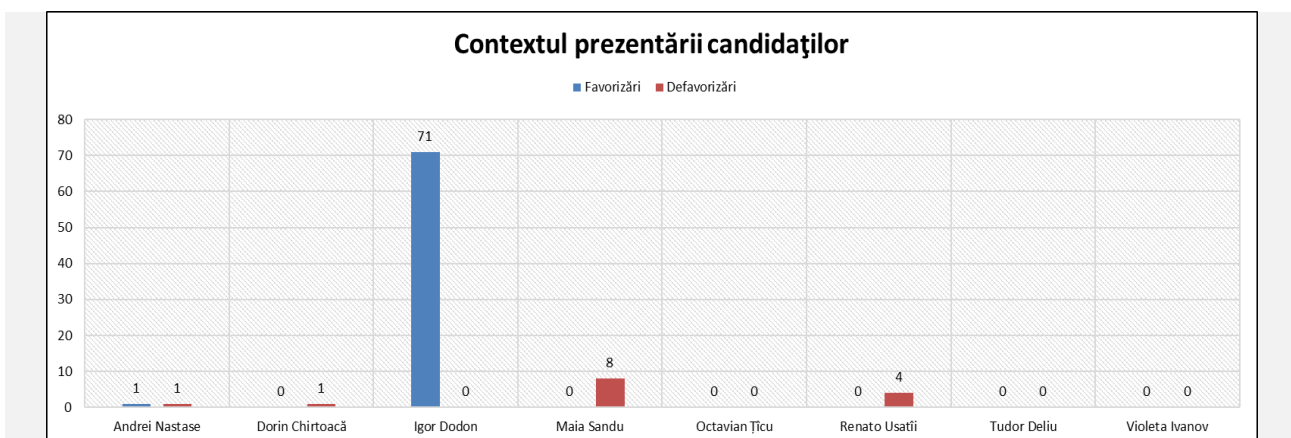
În același timp, din cele 12 categorii de surse la care s-a apelat, Igor Dodon a fost citat de 46 de ori, alte surse media de 30 iar reprezentanții/reprezentantele PSRM de 27 de ori. Drept surse de informare pentru materialele **Actualitati.md** au mai servit funcționarii/funcționarele din Guvern (de 9 ori), experții/expertele (de 6 ori), membrii CEC și reprezentanți/reprezentante ai/ale societății civile (de câte 5 ori) ș.a Niciun alt candidat, în afară de Igor Dodon, și niciuna din cele două candidate la funcția supremă în stat nu au constituit surse pentru produsele mediatice publicate de **Actualitati.md** în perioada de referință.

Raportul de gen în cazul celor 137 de surse citate a fost zdrobitor în favoarea bărbaților (59,85% versus 3,65% sau 82 la 5 cazuri). În alte 50 de cazuri genul sursei nu a fost specificat.

Ca și în perioadele anterioare de monitorizare, cele mai multe materiale pe teme politice și/sau electorale publicate de **Actualitati.md** au avut o singură sursă de informare și un caracter părtinitor, favorizându-l în mod evident și deschis pe candidatul Igor Dodon. Acesta a fost mediatizat doar în contexte pozitive, care l-au favorizat (de 71 de ori). Alți doi candidați – Octavian Țicu și Tudor Deliu, dar și candidata Violeta Ivanov au apărut doar în contexte neutre în materialele în care au fost vizați/a fost vizată. La rândul ei, Maia Sandu a fost defavorizată în mai mult de jumătate din materialele în care a fost vizată (8 din 15 în care a fost protagonistă). De asemenea, Renato Usatîi a fost mediatizat de 4 ori în context mai degrabă negativ, iar Dorin Chirtoacă a avut parte o dată de un astfel de tratament editorial. Andrei Năstase a beneficiat de o plasare în context mai degrabă favorizant, și de una în ipostază mai degrabă defavorizantă în această perioadă. **Actualitati.md** a continuat să pună în lumină negativă anumiți candidați/anumite candidate, în special pe Maia Sandu, dar și pe Renato Usatîi, inclusiv prin opiniile sau declarațiile persoanelor terțe despre aceștia/aceasta, fără ca dreptul la replică să le fie asigurat celor din urmă.

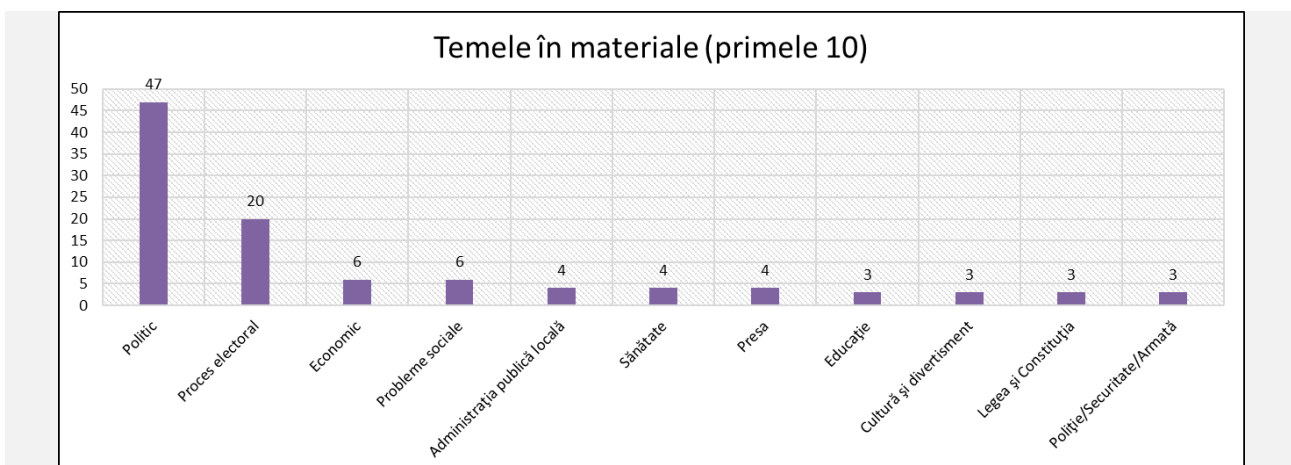

Agora.md

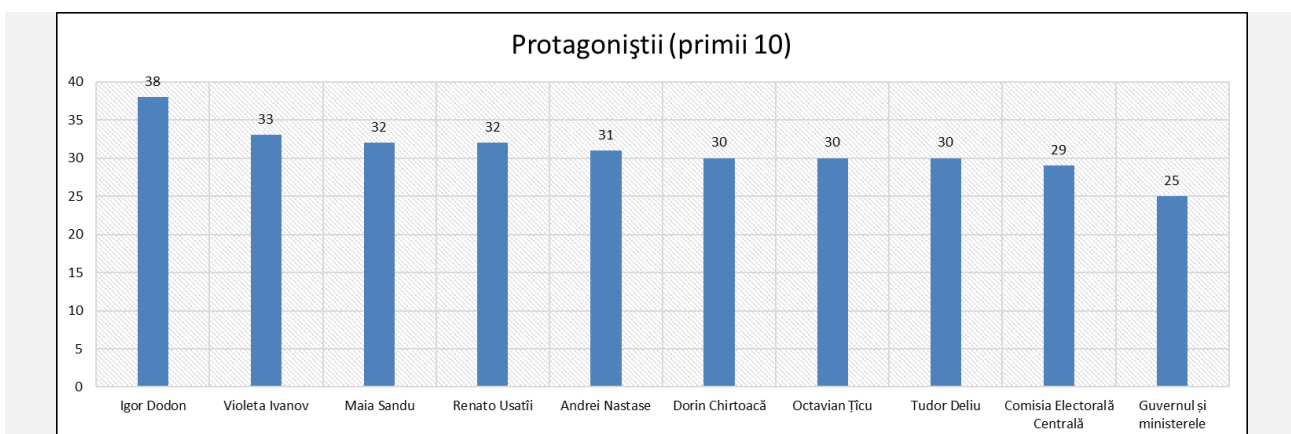
În perioada 25 - 31 octombrie 2020 **Agora.md** a publicat 109 materiale cu un caracter electoral direct sau indirect, inclusiv 107 știri, un comentariu și un sondaj de tip Vox Populi. În 8 cazuri, textele știrilor au fost însoțite de imagini video, iar într-un caz de audio. Volumul

total al materialelor relevante a constituit 215098 semne (pentru texte), 12235 de secunde sau peste 3 ore (pentru materialele video), și 264 de secunde sau peste 4 minute de audio.

Cele mai multe materiale s-au referit la aspecte politice ale campaniei electorale, 47 de articole vizând declarațiile și acțiunile politice ale candidaților/candidatele la funcția de președinte/președintă din ultima săptămână a campaniei. Alte 20 de materiale au vizat procesul electoral în general, inclusiv deciziile și informațiile CEC cu privire la alegeri, modalitatea de vot etc. Sporadic au fost abordate și subiecte legate de economie, probleme sociale, sănătate, educație sau cultură în context electoral.

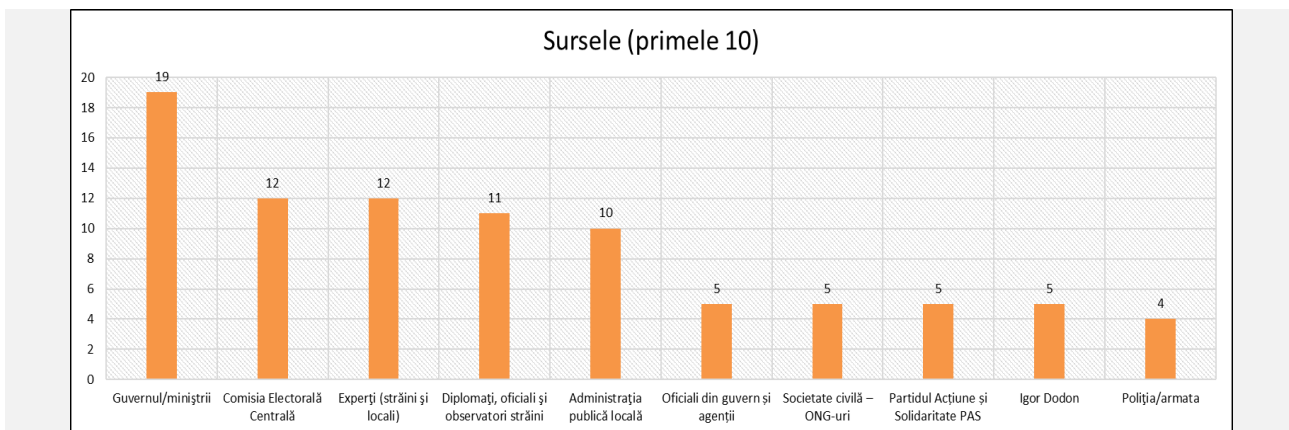

Primele 8 poziții din cele 32 de categorii de protagoniști/protagoniste ai/ale materialelor relevante au fost ocupate de candidații și candidatele la funcția de președinte/președintă, diferența dintre Igor Dodon, care a avut cel mai des calitatea de protagonist și candidații cu cele mai puține astfel de apariții fiind de 8 mențiuni. Astfel, candidatul independent susținut de PSRM a fost protagonist în 38 de cazuri, Violeta Ivanov – în 33, Maia Sandu și Renato Usatîi - în câte 32, Andrei Năstase – în 31, iar Dorin Chirtoacă, Octavian Țicu și Tudor Deliu – în câte 30 de cazuri. În felul acesta, **Agora.md** a asigurat cel mai mult echilibrul în ceea ce privește prezentarea/mediatizarea cantitativă a celor 6 candidați și a celor două candidate. În top 10 al protagoniștilor/protagonistelor au mai intrat reprezentanții/reprezentantele CEC și ai/ale Guvernului.

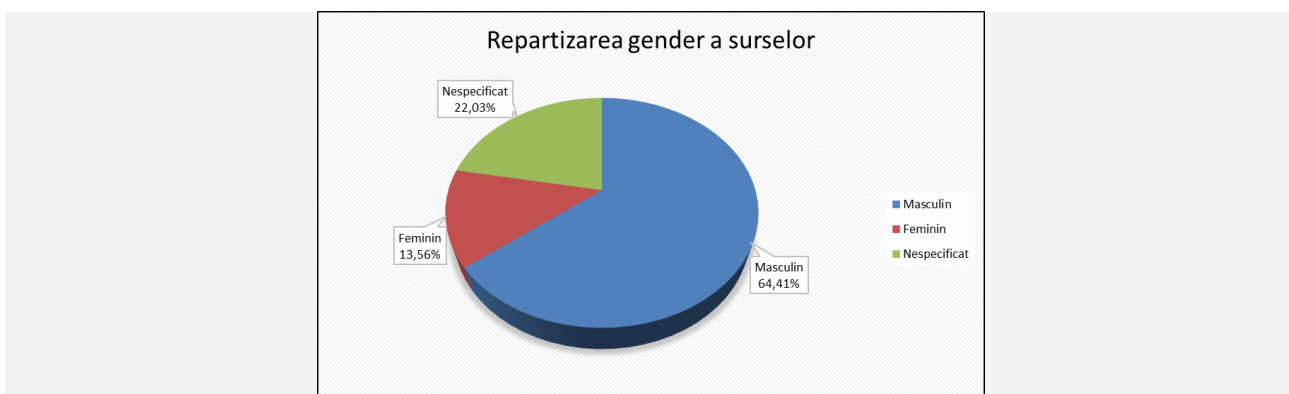

În același timp, sursele citate cel mai des de **Agora.md** în perioada de referință printre cele 26 de categorii diferite au provenit din rândul reprezentanților/reprezentantelor Guvernului (de 19 ori), ai/ale Comisiei Electorale Centrale și al experților/expertelor (de câte 12 ori), dar și al

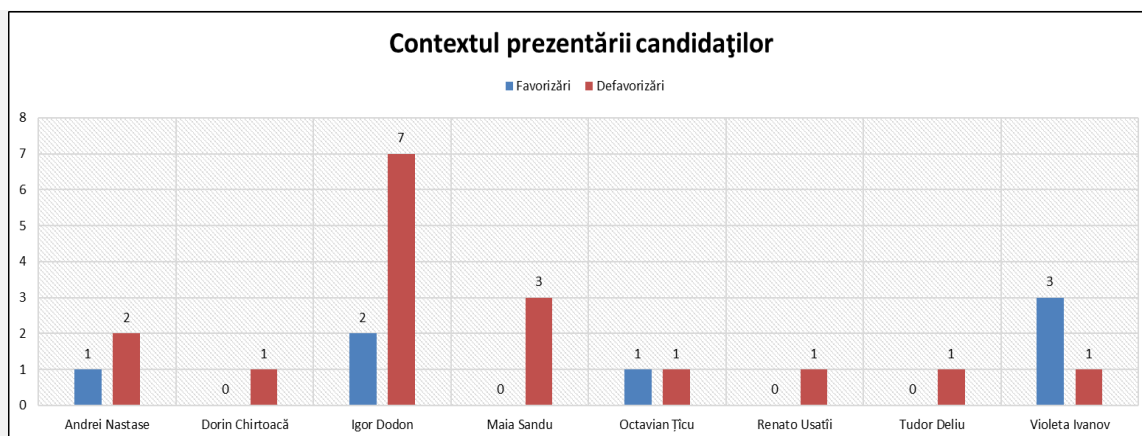
oficialilor/oficialelor străini/străine (de 11 ori) și al administrației publice locale (de 10 ori). Candidații și candidatele la funcția de președinte/președintă au fost citați/citate mult mai rar de **Agora.md**, după cum urmează: Igor Dodon - de 5 ori, Renato Usatîi - de 3 ori, Violeta Ivanov, Dorin Chirtoacă și Octavian Țîcu - de câte două ori, și Maia Sandu - o dată. La rândul lor, Andrei Năstase și Tudor Deliu nu au apărut în calitate de surse.

În materialele publicate de **Agora.md** au fost citate, în total, 118 surse de informație, în 76 de cazuri (sau peste 64%) fiind vorba de bărbați și în 16 (sau peste 13%) - de femei. În alte 26 de materiale (sau peste 22%) sursa nu a fost specificată sub aspectul genului.

În perioada 25 - 31 octombrie 2020, **Agora.md** a avut, în general, un comportament editorial echilibrat în materialele cu un caracter electoral direct sau indirect. În cele mai multe cazuri, textele au fost nepărtinitoare în raport cu sursele și protagoniștii/protagonistele, prezentându-le în manieră neutră. Totuși, în anumite cazuri, cei 6 candidați și cele două candidate la funcția de președinte/președintă au apărut fie în contexte mai degrabă favorizante, fie defavorizante, din cauza lipsei celei de-a doua surse. În context, cele mai multe apariții în context mai degrabă negativ le-a avut Igor Dodon (de 7 ori), iar cel mai des într-un context mai degrabă favorabil a apărut Violeta Ivanov (de 3 ori). Ceilalți candidați și o candidată au fost și ei/ea plasați/plasată într-un număr mic de cazuri fie în contexte pozitive, fie în unele care mai curând i-au defavorizat/au defavorizat-o, de fiecare dată fiind vorba de menționări/acuzații din partea altor candidați/candidate sau a persoanelor terțe, fără ca opinia celor vizați/vizate să fie prezentă în materiale. Cu toate acestea, o tendință clară de favorizare sau defavorizare a cuiva nu a fost atestată.

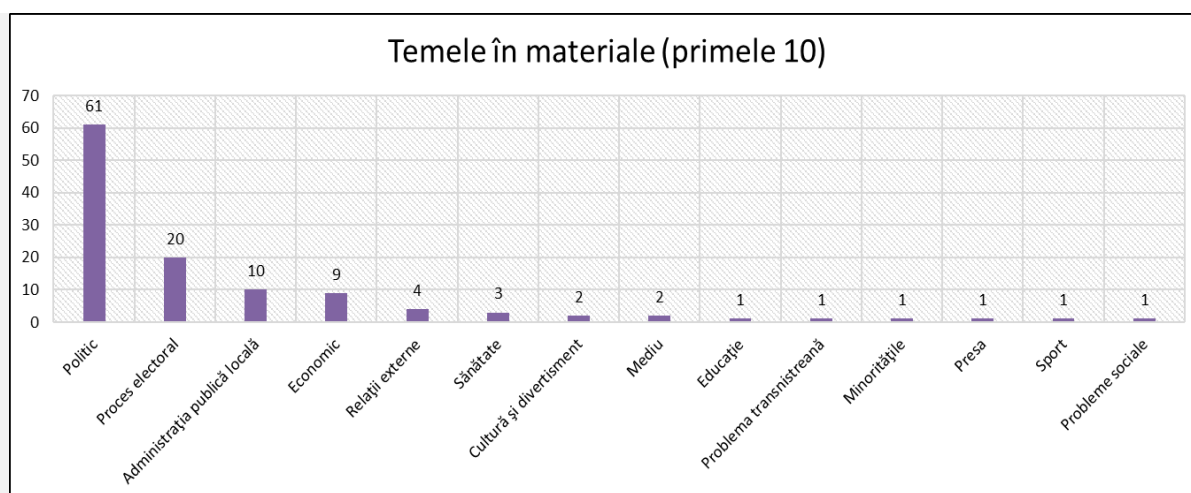

**АРГУМЕНТЫ
И ФАКТЫ** В МОЛДОВЕ

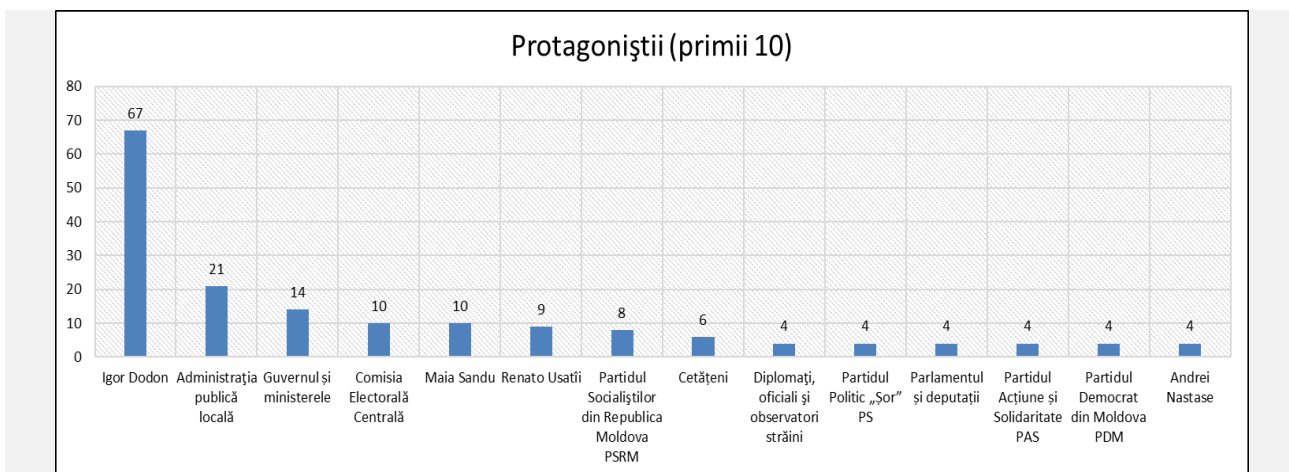
Aif.md

Aif.md a publicat în perioada 25 – 31 octombrie 117 materiale relevante prezentei monitorizări, inclusiv 115 știri și 2 comentarii, editoriale sau alte materiale de opinie. Din numărul total de materiale, 32 au fost însoțite de imagini video. Volumul total al materialelor relevante a constituit 118872 de semne (pentru texte), și 6697 de secunde sau aproape 2 ore (pentru materialele video).

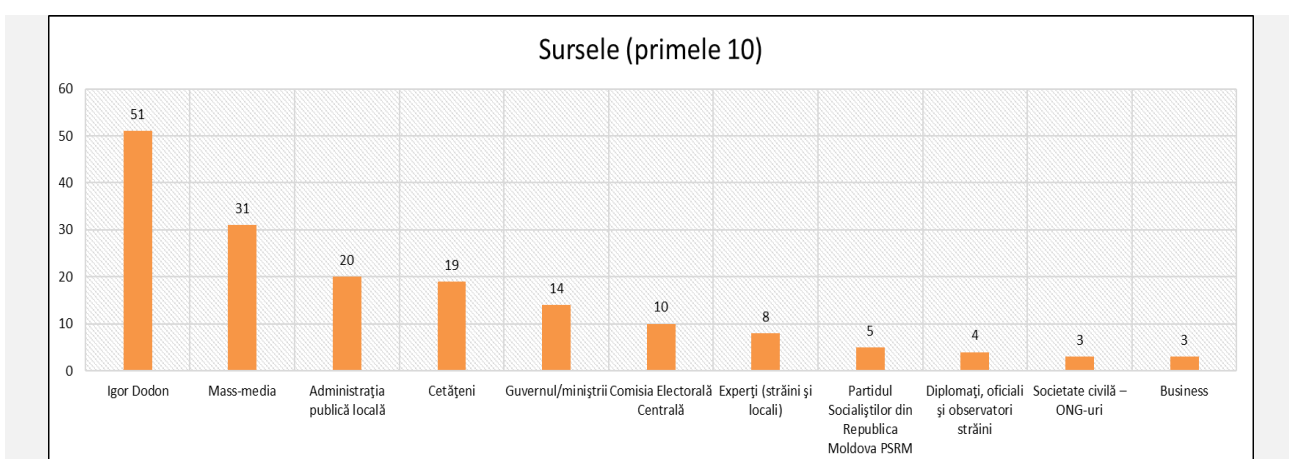
Materialele cu un caracter electoral direct sau indirect publicate de **Aif.md** au vizat în special domeniul politic (în 61 de cazuri), și în mod primordial știrile s-au referit la activitățile de campanie ale candidatului Igor Dodon. Modalitatea de mediatizare a rămas neschimbată, incluzând detalii despre vizitele anunțate, secvențe video montate, detalii din emisiunea „Igor Dodon răspunde”, promisiuni, declarații, postările de pe Facebook etc., toate în context eminent favorabil candidatului susținut de PSRM. La fel, activitatea lui Ion Ceban a fost prezentată în materialele **Aif.md**, inclusiv în ziua tăcerii. Ceilalți candidați și cele două candidate au apărut mult mai rar în produsele **Aif.md**. S-a remarcat, în acest sens, Renato Usatîi, cu mai multe prezențe în știrile despre incidentul de la Fălești din 25 octombrie, dar și Maia Sandu. Ambii au fost puși în lumină defavorabilă. Mai puține materiale s-au referit la procesul electoral, inclusiv la deciziile CEC, modalitatea de votare pe timp de pandemie etc., dar și la economie, relații externe, sănătate, cultură, mediu sau educație în context electoral.

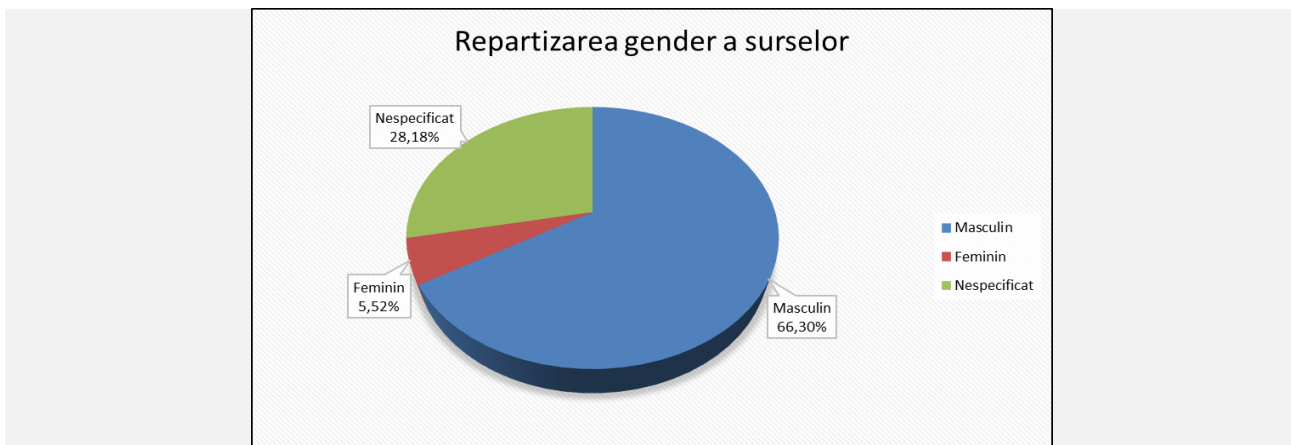
Despre Igor Dodon s-a scris cel mai des în perioada monitorizată, candidatul fiind protagonist de 67 de ori printre cele 28 de categorii de protagoniști/protagoniste vizate de **Aif.md**. La distanță semnificativă s-au regăsit reprezentanții/reprezentantele administrației publice locale, în special Ion Ceban (de 21 de ori), dar și funcționarii/funcționarele din Guvern (de 14 ori). Dintre alți candidați/alte candidate la funcția de președinte/președintă, Maia Sandu a fost protagonista știrilor publicate de **Aif.md** de 10 ori, Renato Usatîi - de 9 ori, Andrei Năstase de 4 ori, Dorin Chirtoacă, Octavian Țîcu și Violeta Ivanov - de câte 3 ori, iar Tudor Deliu - de două ori.

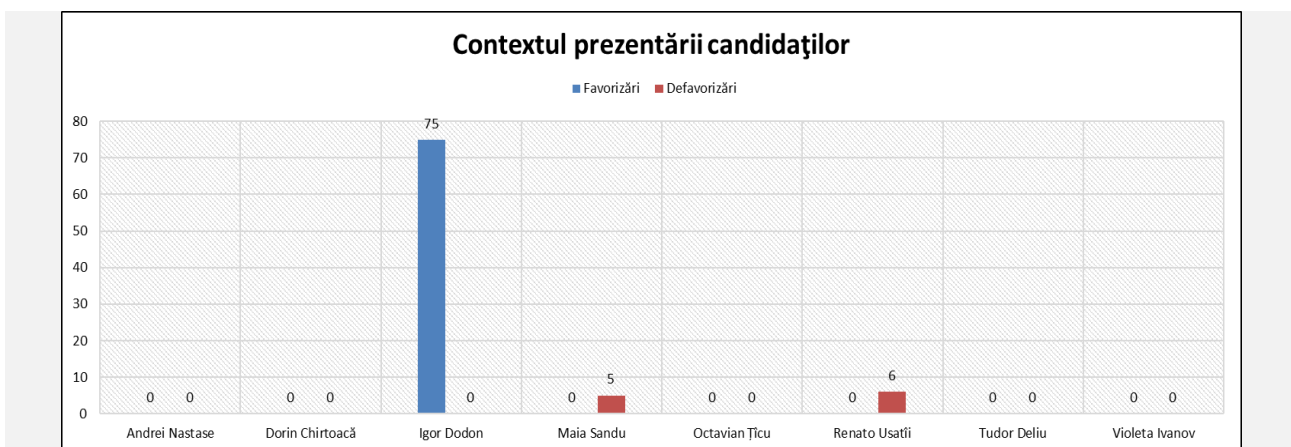
Cele 181 de surse de informație citate de **Aif.md** în perioada vizată s-au împărțit preponderent între Igor Dodon (cu 51 de citări), alte surse mass-media (de 31 de ori) și reprezentanții/reprezentantele administrației publice locale (în special Ion Ceban) – cu 20 de citări în materialele jurnalistice. Au urmat cățătenii/cetățenele (citați/citate de 19 ori), funcționarii/funcționarele din Guvern (de 14 ori) și din Comisia Electorală Centrală (de 10 ori). Dintre ceilalți candidați/celelalte candidate la funcția de președinte/președintă, Renato Usatîi a fost citat de două ori în calitate de sursă, iar Andrei Năstase, Dorin Chirtoacă și Octavian Țîcu au apărut câte o dată în această calitate în materialele **Aif.md**. Maia Sandu, Tudor Deliu și Violeta Ivanov au lipsit din lista surselor în perioada monitorizată.

În context, cele mai multe surse citate au rămas bărbații (peste 66%) sau 120 din 181, iar femeile au fost citate ca surse de 10 ori, ceea ce înseamnă 5,52% din total. În 51 de cazuri (sau peste 28%) sursa nu a fost specificată. Acest raport indică în continuare asupra unei puternice disproporții a materialelor jurnalistice din perspectiva de gen.

În perioada 25-31 octombrie 2020, **Aif.md** a continuat să-l promoveze deschis pe Igor Dodon, atât prin numărul mare de știri și informații despre activitățile sale de campanie, declarații, întâlniri etc., cât și în opoziție/contrast cu alți candidați/alte candidate. Astfel, Igor Dodon a fost favorizat de 75 de ori în articolele publicației, inclusiv în toate materialele în care a fost protagonist, dar și în câteva în care a fost favorizat indirect, și este singurul candidat care a apărut în context pozitiv în materialele **Aif.md**. Alți 4 candidați și o candidată (Andrei Năstase, Dorin Chirtoacă, Octavian Țicu, Tudor Deliu și Violeta Ivanov) au apărut în contexte neutre în puținele materiale în care au fost vizați./a fost vizată De cealaltă parte, Maia Sandu a fost defavorizată în jumătate din materialele în care a fost protagonistă (5 din 10), iar Renato Usatîi a apărut cel mai des într-un context negativ care l-a defavorizat (în 6 cazuri din 9).

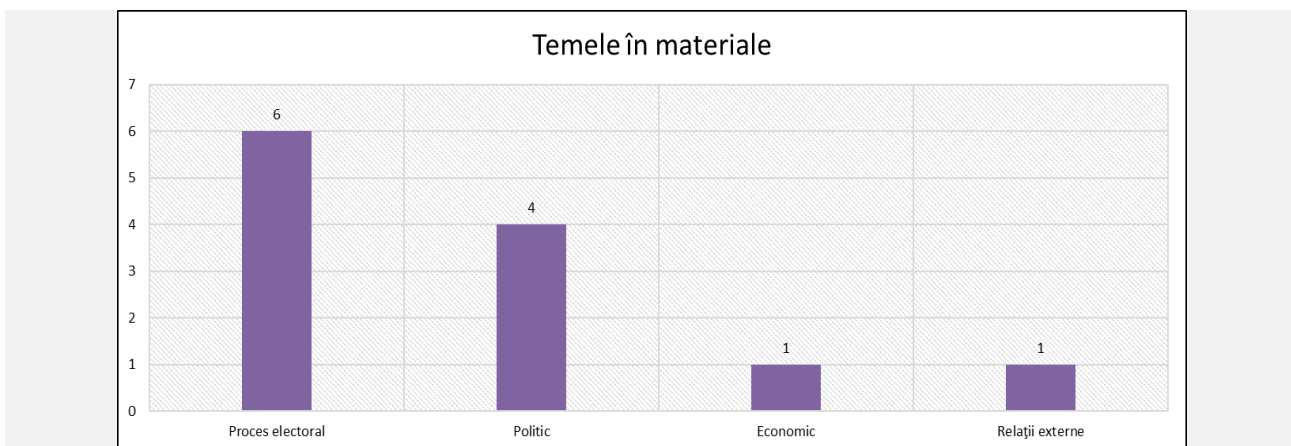

Gagauzinfo.MD

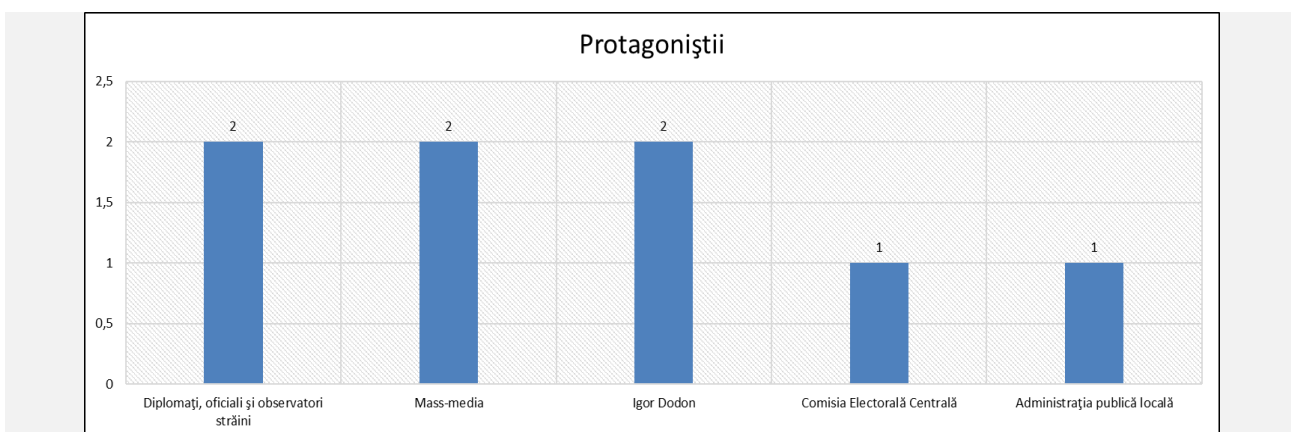
Gagauzinfo.md

Gagauzinfo.md a continuat să acorde puțină atenție campaniei electorale pentru alegerile prezidențiale, publicând în perioada de referință 12 știri relevante. 9 materiale au fost însoțite și de imagini video. Volumul total al materialelor relevante a constituit astfel 13713 semne (pentru texte), și 6254 de secunde sau aproape două ore în cazul imaginilor video.

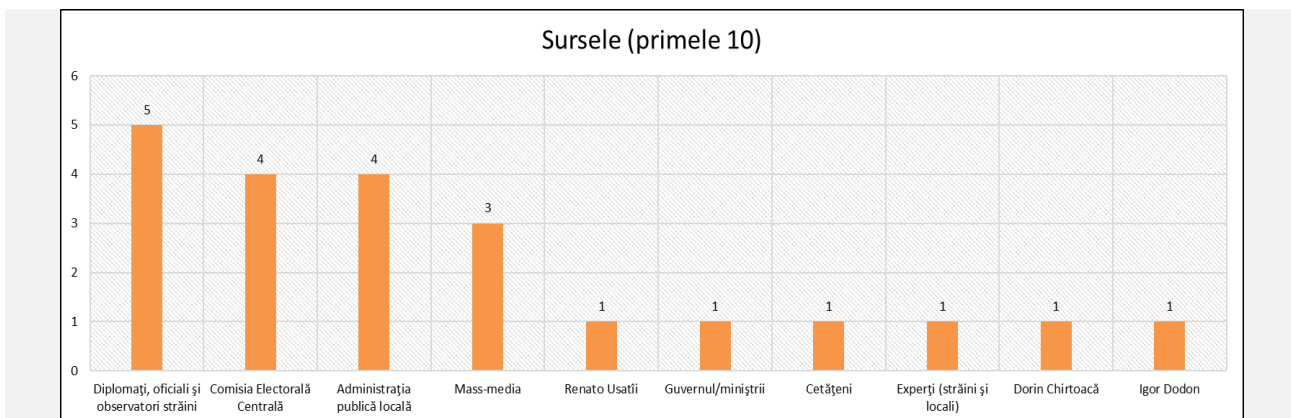
Știrile s-au referit în cele mai multe cazuri la procesul electoral în general, cu accent pe organizarea scrutinului în UTA Gagauzia Yeri. Câteva materiale au vizat domeniul politic, economia și relațiile externe în context electoral.

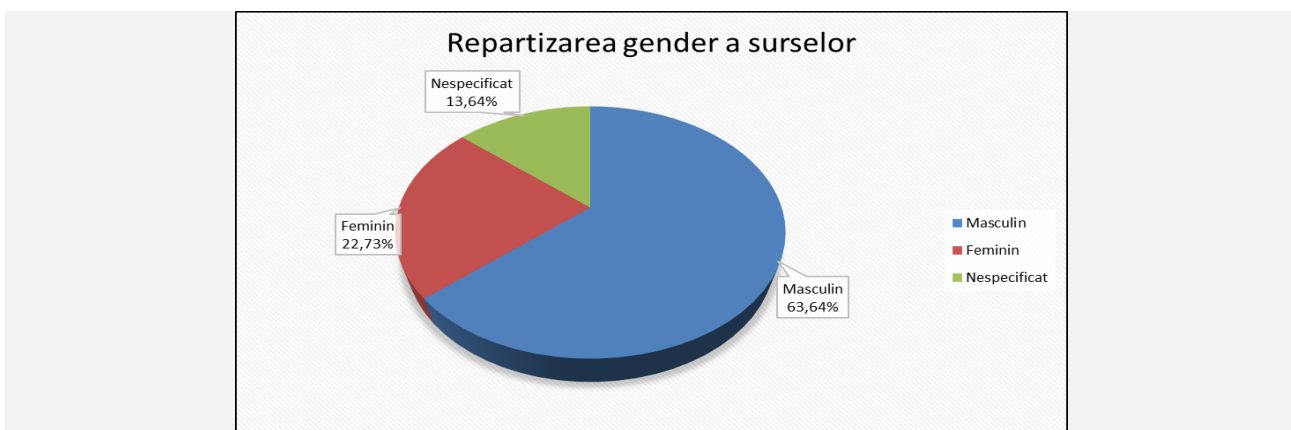
Din cele 5 categorii de protagoniști/protagoniste vizați/vizate în produsele jurnalistice, de câte două ori în această calitate au apărut diplomați, oficiali și observatori străini/diplomate, oficiale și observatoare străine, alte surse media, dar și Igor Dodon, iar câte o dată – reprezentanții/reprezentantele CEC și ai/ale administrației publice locale.

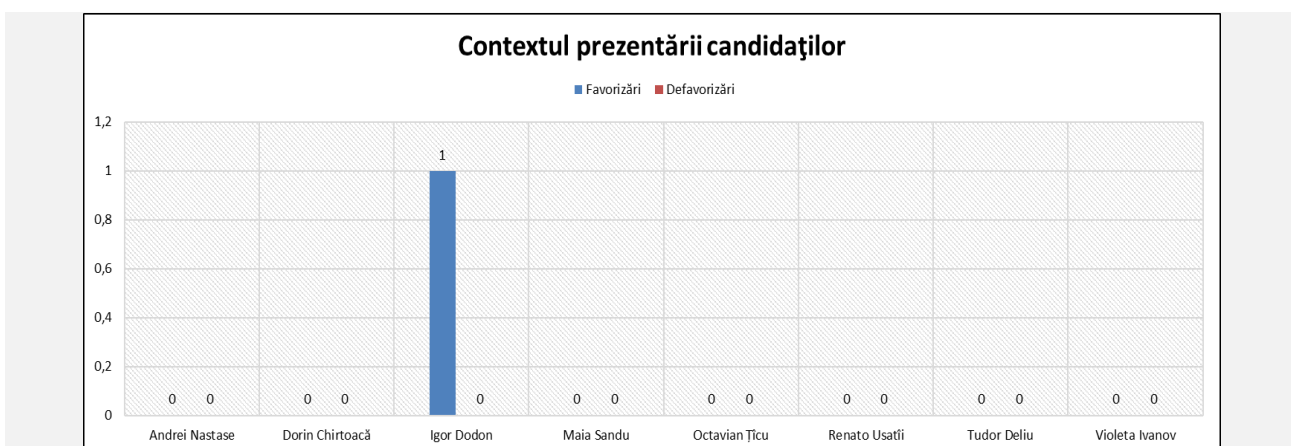
În intervalul vizat de prezenta monitorizare **Gagauzinfo.md** a citat în total 22 de surse, inclusiv oficiali străini (de 5 ori), reprezentanți ai CEC (de 4 ori) și tot de 4 ori reprezentanți/reprezentante ale administrației publice locale. Dintre candidați/candidate, Renato Usatîi, Dorin Chirtoacă și Igor Dodon au fost citați câte o dată în calitate de surse.

Și în cazul **Gagauzinfo.md** cele mai multe surse citate au fost bărbați (14 din 22 sau aproape 64%). La rândul lor, femeile au constituit aproape 23% din total, fiind citate în 5 cazuri, iar în 3 cazuri (sau aproape 14%) apartenența de gen a surselor nu a fost specificată.

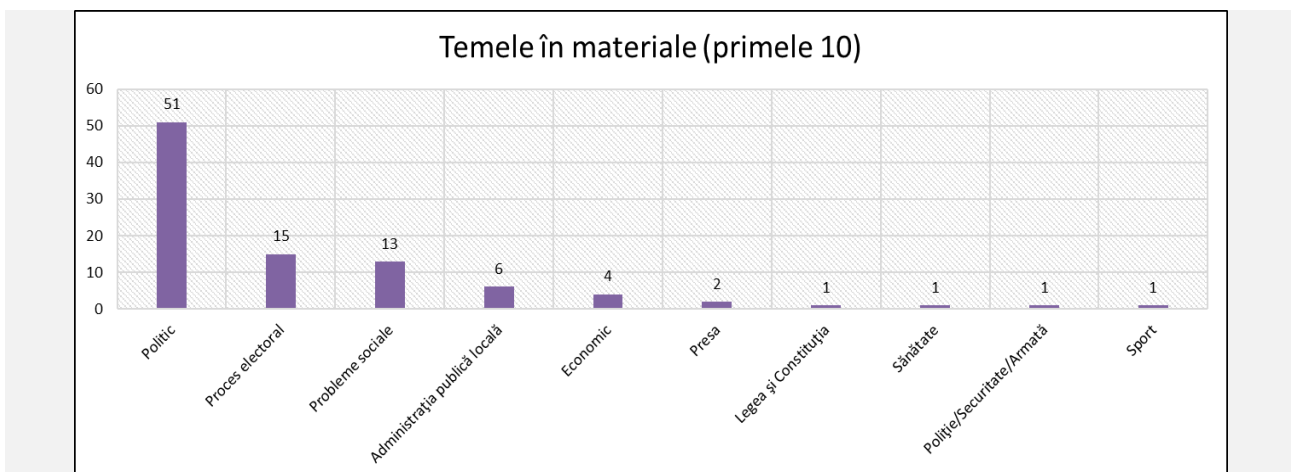
Publicația **Gagauzinfo.md** a ignorat, în perioada de referință, acțiunile electorale ale tuturor candidaților și ale celor două candidate, cu excepția lui Igor Dodon. Acesta a apărut o dată într-un context mai degrabă favorizant (din cele două cazuri în care a fost vizat direct în materiale).

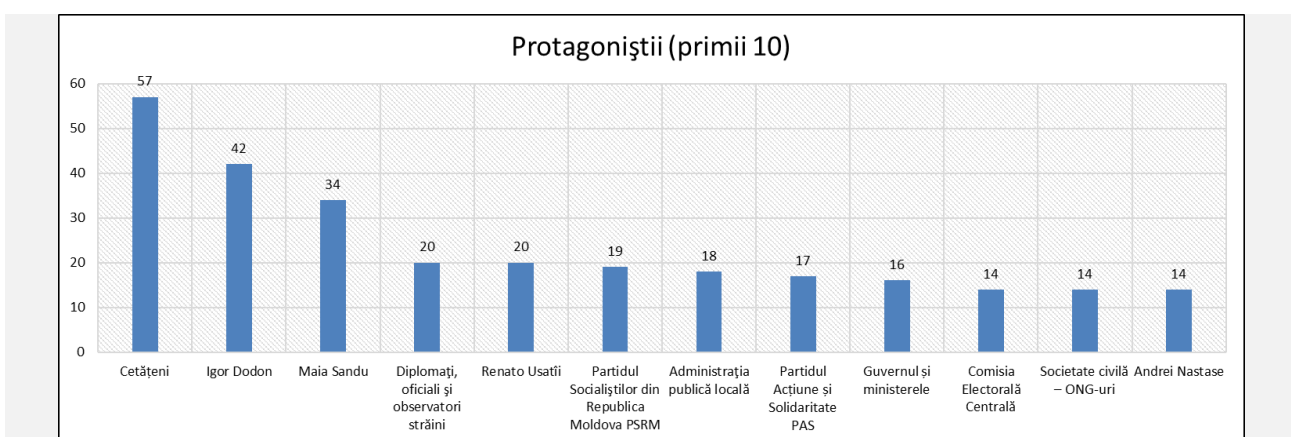
Kp.md a publicat în perioada monitorizată 95 de materiale cu un caracter electoral direct sau indirect, inclusiv 78 de știri, 15 comentarii, editoriale sau alte materiale de opinie, un interviu cu un candidat și un sondaj de tip Vox Populi. În același timp, 4 materiale au fost însoțite de sau au apărut sub formă de video, iar unul – de audio. Volumul total al materialelor relevante a constituit 171261 de semne (pentru texte), 261 de secunde sau ceva mai mult de patru minute (pentru materialele video), și 292 de secunde sau aproape cinci minute de audio.

Subiectele politice au fost în continuare cel mai des reflectate în materialele publicate de **Kp.md**, cu accent pronunțat pe acțiunile de campanie ale candidatului independent susținut de PSRM Igor Dodon. Pe lângă prezentarea candidatului în contexte exclusiv favorabile,

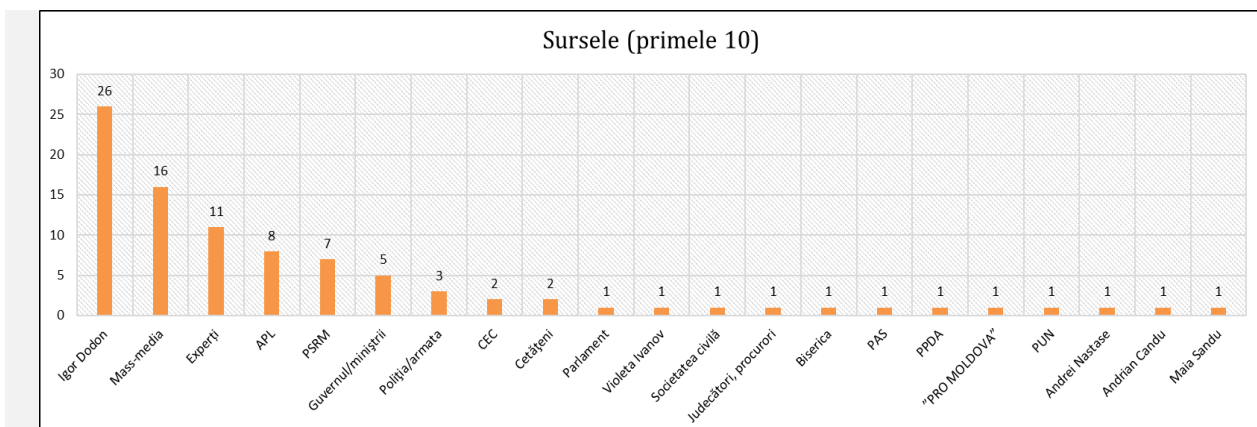
publicația a defavorizat vizibil alți candidați/alte candidate, stăruind în această săptămână pe ideea că opoziția va organiza ample proteste după alegeri și va destabiliza situația în țară. De asemenea, în cazul incidentului de la Fălești în care au fost implicați Igor Dodon și Renato Usatîi, publicația i-a luat apărarea primului și l-a ridiculizat pe cel din urmă. În același timp, câteva materiale ale Partidului politic „Partidul Șor” cu un vădit caracter publicitar nu au fost marcate corespunzător. Nu în ultimul rând, în perioada vizată, au fost publicate mai multe știri care au fost marcate ca fiind achitate din fondul electoral al lui Igor Dodon, în special înainte de ziua tăcerii. Procesul electoral propriu-zis a fost vizat în proporție mai mică în această perioadă, la fel ca și problemele sociale, economice sau din domeniul sănătății.

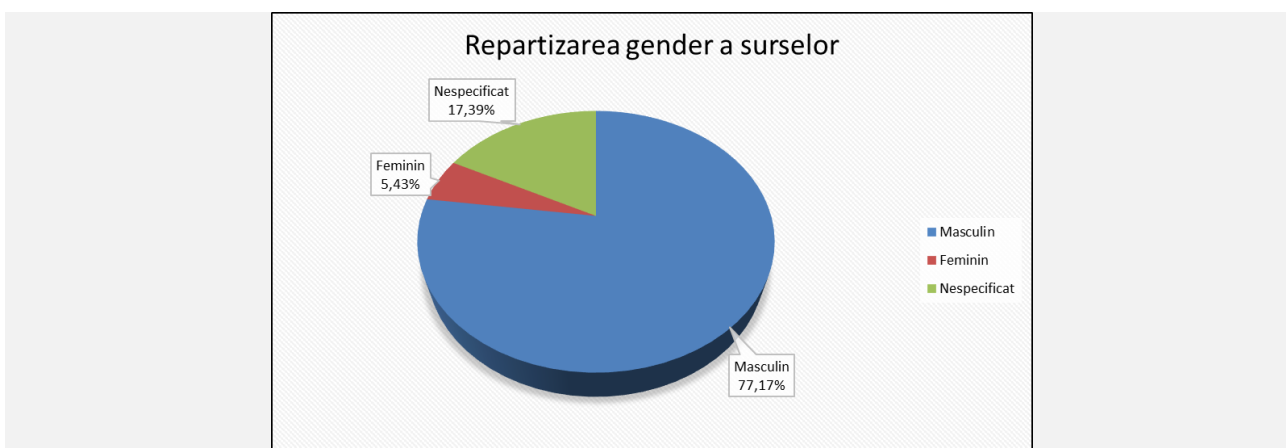
Din cele 38 de categorii de protagoniști/protagoniste, cetățenii/cetățenele au putut fi urmăriți/urmărite cel mai des în această calitate (de 57 de ori). Aceștia/acestea au fost urmați/urmate de candidatul Igor Dodon, cu 42 de ori în care a fost protagonist, și de candidata Maia Sandu, care a apărut în această ipostază de 34 de ori. Ceilalți candidați/cealaltă candidată au fost vizați/a fost vizată direct în materialele publicate de **Kp.md** astfel: Renato Usatîi – de 20 de ori, Andrei Năstase – de 14 ori, Dorin Chirtoacă – de 11 ori, Octavian Țîcu – de 10 ori, Violeta Ivanov - de 9 ori, iar Tudor Deliu – de 8 ori.

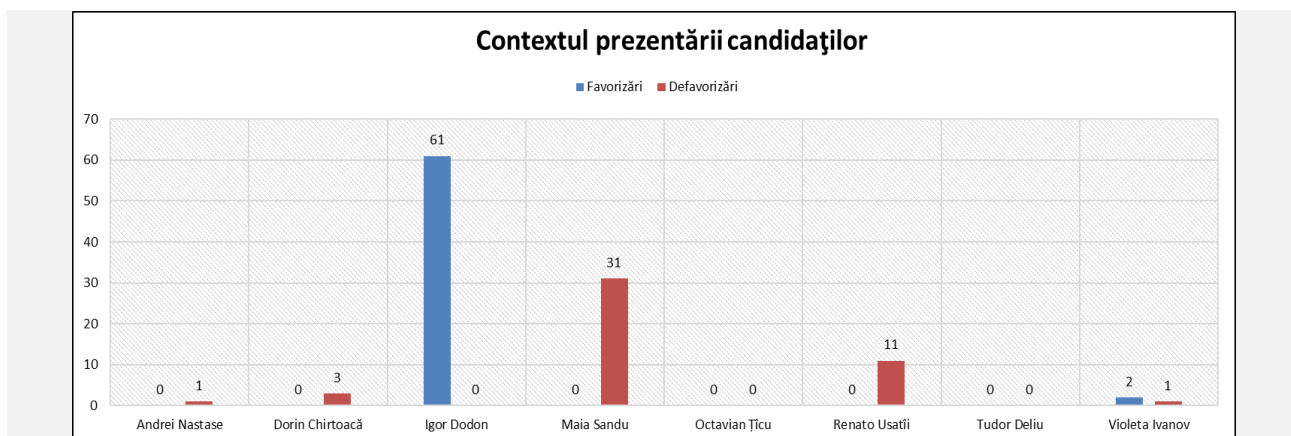
Din cele 21 de categorii de surse citate de **Kp.md** Igor Dodon a fost citat cel mai des (de 26 de ori), topul fiind completat de alte surse mass-media (cu 16 citări) și experți/experte (cu 11 citări). Alte categorii au fost citate mult mai rar, inclusiv candidatele Violeta Ivanov și Maia Sandu, dar și candidatul Andrei Năstase având calitatea de surse câte o dată. Alți 4 candidați, Tudor Deliu, Octavian Țîcu, Renato Usatîi și Dorin Chirtoacă nu au fost citați de **Kp.md**.

Rămânând la capitolul surse, acestea au fost dezechilibrate sub aspectul genului. Astfel, din totalul de 92 de surse citate de **Kp.md**, 71 sau peste 77% au fost bărbați, 5 (sau 5,43%) - femei, iar în 16 cazuri (sau peste 17%) apartenența de gen a sursei nu a fost precizată.

Publicația **Kp.md** a continuat să-l favorizeze în mod pronunțat pe Igor Dodon, și să-i/să le defavorizeze pe alți candidați/alte candidate, atât în știri, cât și, mai ales în comentariile diferitor autori, fără asigurarea dreptului la replică celor atacați/atacate, ridiculizați/ridiculizate. Prin urmare, candidatul Igor Dodon a fost și în această perioadă singurul prezentat exclusiv în context pozitiv, fiind favorizat atât în mod direct în materialele în care a fost protagonist, cât și indirect (în total - 61 de cazuri). La rândul lor, candidații Octavian Țicu și Tudor Deliu au apărut doar în contexte neutre în perioada vizată. De cealaltă parte, candidata Maia Sandu a apărut în contexte mai degrabă defavorizante în majoritatea materialelor în care a fost protagonistă (în 31 din 34 de cazuri), fiind astfel cel mai des supusă unei astfel de atitudini din partea redacției **Kp.md**. Candidata a fost urmată în acest sens de Renato Usatîi, care a avut parte de 11 plasări în contexte mai degrabă negative (din 20 de cazuri în care a fost protagonist). În același context au apărut de câteva ori candidații Andrei Năstase și Dorin Chirtoacă (o dată și, respectiv,, de trei ori). Nu în ultimul rând, candidata Violeta Ivanov a apărut o dată în context mai degrabă defavorizant, și de două ori – în unul care a avantajat-o (fiind vorba despre materiale cu un caracter publicitar clar, dar nemarcate corespunzător).

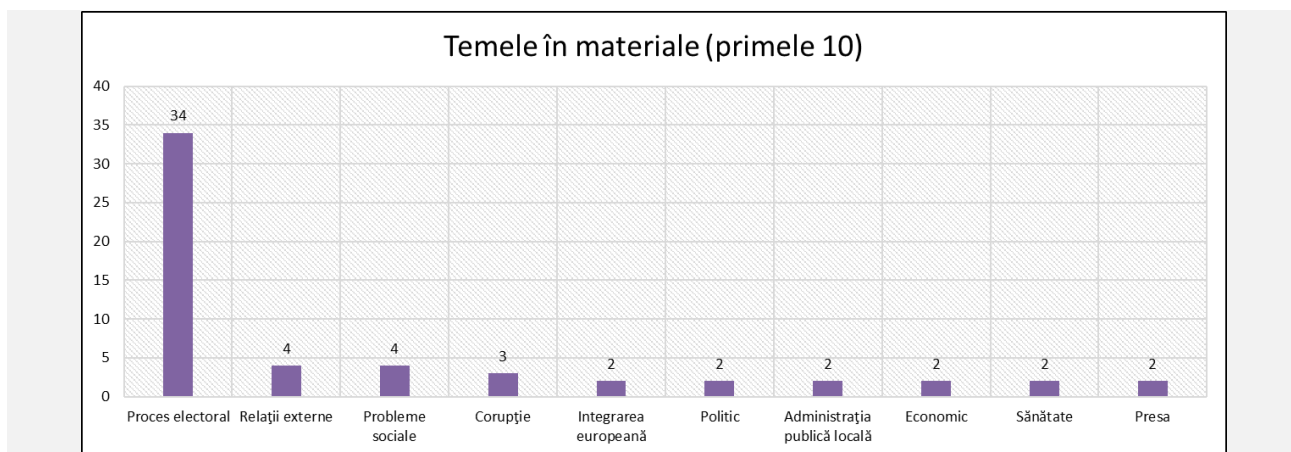

NewsMaker

Newsmaker.md

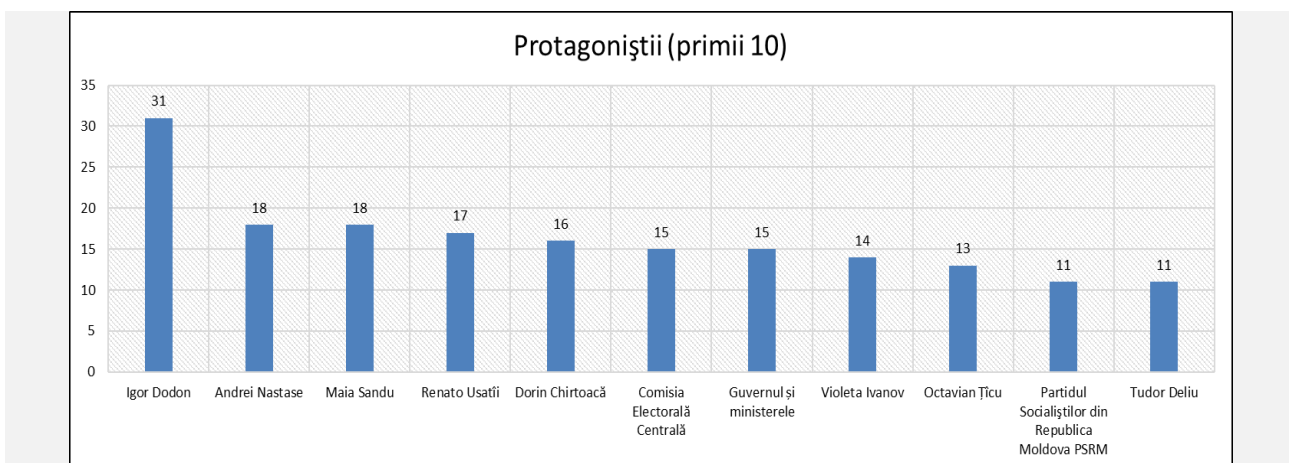
În perioada 25-31 octombrie 2020, **Newsmaker.md** a mediatizat campania electorală în 57 de materiale relevante, inclusiv în 52 de știri, în 4 interviuri și o dezbatere electorală. Cea mai mare parte dintre acestea au fost texte, iar în 11 cazuri textele au fost însoțite și de imagini video. Volumul total al materialelor relevante a constituit 112770 de semne în cazul textelor, și 26871 de secunde sau peste 7 ore în cazul imaginilor video.

Cele mai multe produse jurnalistice publicate de **Newsmaker.md** cu referire la campania electorală au vizat procesul electoral, inclusiv deciziile și declarațiile din partea Comisiei Electorale Centrale, procedura de vot, precum și alte detalii utile și relevante pentru alegători/alegătoare. La o distanță considerabilă au fost abordate și alte subiecte, precum relațiile externe, probleme sociale, economie, sănătate și politicul în context electoral. **Newsmaker.md** este publicația care a acordat cea mai mare atenție în această perioadă procesului electoral, inclusiv în raport cu domeniul politic, pe care l-a mediatizat foarte puțin.

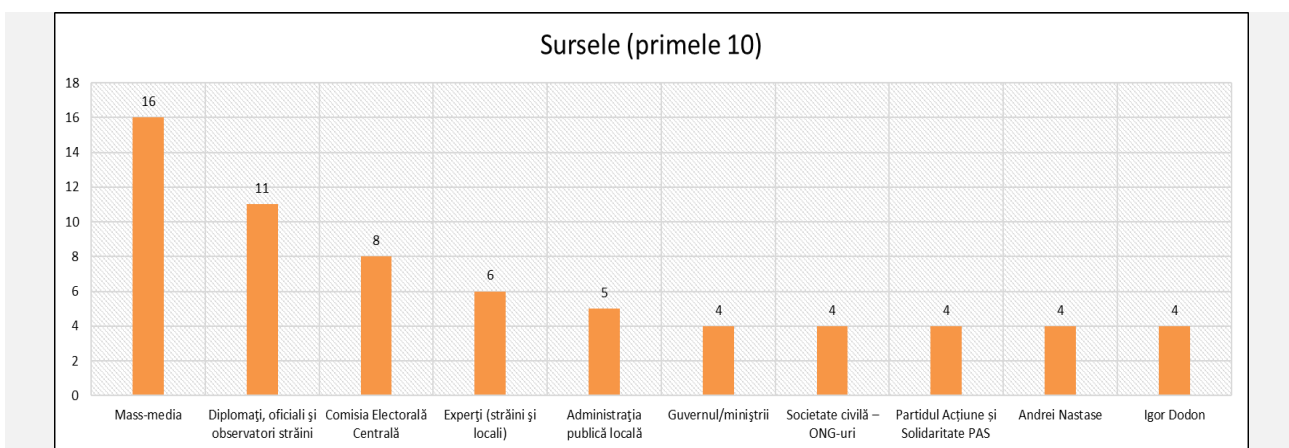

Primele 5 locuri din cele 29 de categorii de protagoniști/protagoniste vizați/vizate în materialele electorale au fost ocupate de candidații și o candidată la funcția de președinte/președintă. Mai exact, Igor Dodon apare cel mai des în această calitate (de 31 de ori), urmat de Andrei Năstase și Maia Sandu despre care s-a scris de câte 18 ori, dar și de către Renato Usatii – cu 17 astfel de apariții, și Dorin Chirtoacă, de 16 ori protagonist al materialelor

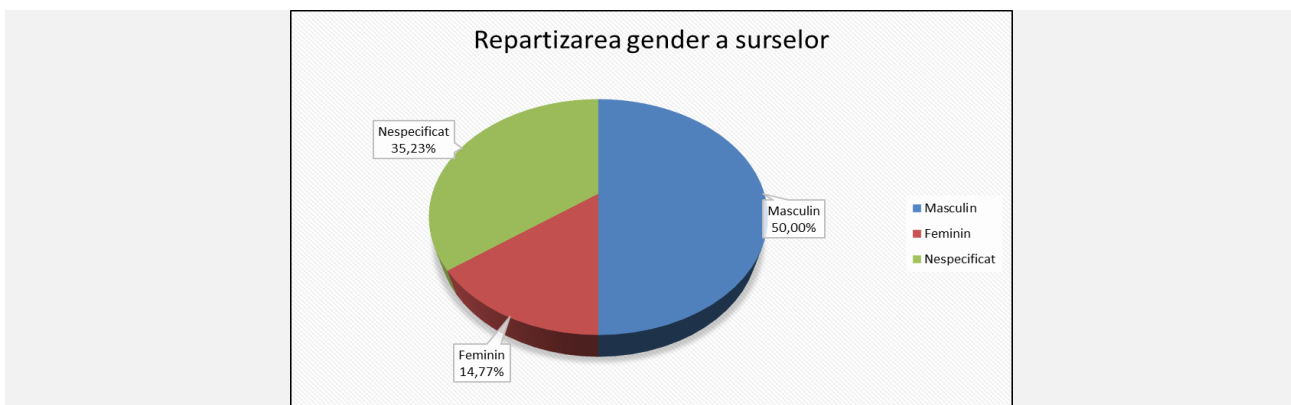
publicate de **Newsmaker.md** în perioada vizată. De mai puține ori în calitate de protagoniști/protagonistă s-au regăsit Violeta Ivanov (de 14 ori), Octavian Țicu (de 13 ori) și Tudor Deliu (de 11 ori). Astfel, toți candidații și cele două candidate au fost în primele 10 categorii de protagoniști/protagoniste. În aceeași ipostază s-au mai regăsit reprezentanții/representantele Comisiei Electorale Centrale sau ai/ale Guvernului (de câte 15 ori), dar și cei/cele ai/ale Partidului Socialiștilor din Republica Moldova (de 11 ori).

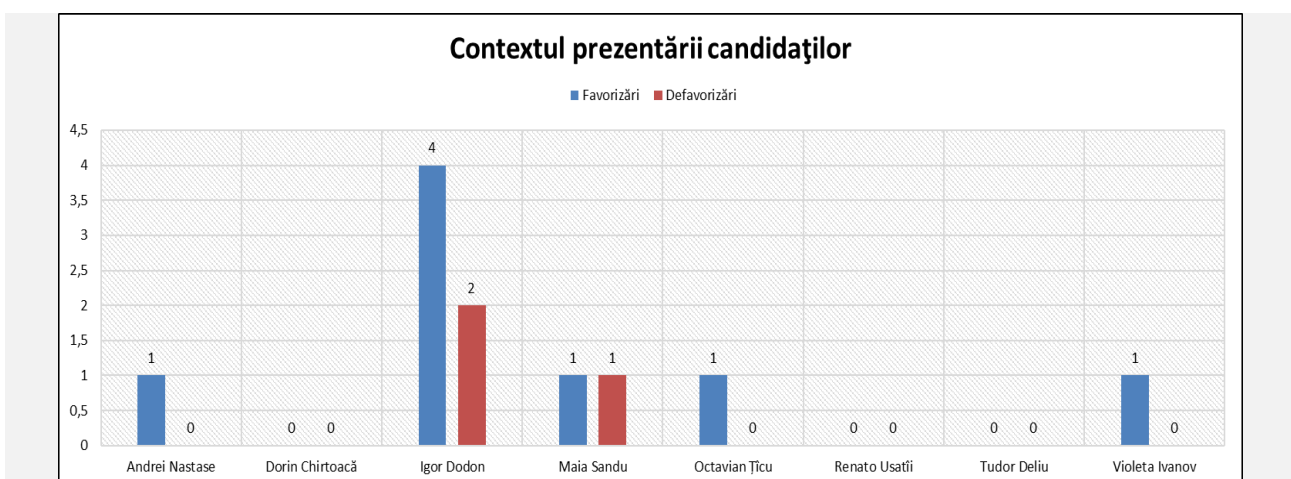
În perioada monitorizată, **Newsmaker.md** a citat 26 de categorii de surse, cel mai des apelând în acest sens la alte surse mass-media (de 16 ori), la diplomați și oficiali străini/diplomate și oficiale străine (de 11 ori), sau la reprezentanții/representantele Comisiei Electorale Centrale (de 8 ori). Dintre candidați/candidate, Andrei Năstase și Igor Dodon au fost citați de câte 4 ori, Renato Usatîi și Dorin Chirtoacă – de câte două ori, iar Maia Sandu și Octavian Țicu au servit câte o dată drept surse de informare pentru publicația online. Din listă lipsesc Violeta Ivanov și Tudor Deliu, care nu au avut calitatea de surse nici o dată.

Din cele 88 de surse citate de **Newsmaker.md** în perioada de raport, jumătate (44) au fost bărbați, 13 (sau aproape 15%) au constituit-o femeile, iar în 31 de cazuri (sau peste 35%) genul sursei nu a fost specificat. Astfel, deși publicația se alătură instituțiilor care au prezentat sursele în mod dezechilibrat sub aspectul genului, a înregistrat cel mai bun indicator la acest capitol printre cele 12 instituții media online supuse monitorizării.

În perioada 25 – 31 octombrie 2020, **Newsmaker.md** a mediatizat, în general, în mod echilibrat candidații și candidatele la funcția de președinte/președintă al/a Republicii Moldova, prezentându-i/prezentându-le de cele mai multe ori în contexte neutre. 3 candidați – Dorin Chirtoacă, Tudor Deliu și Renato Usatîi au apărut doar în context neutru de fiecare dată când au fost vizați. La rândul lor, Andrei Năstase, Octavian Țicu și Violeta Ivanov au fost plasați/a fost plasată în câte un material care mai degrabă i-a defavorizat/a defavorizat-o. Nu în ultimul rând, Maia Sandu și Igor Dodon au apărut atât în contexte mai degrabă favorabile, cât și mai curând defavorabile, din cauza lipsei celei de-a doua surse. Cu toate acestea, o tendință evidentă de promovare a cuiva în mod pozitiv sau negativ nu a fost sesizată.

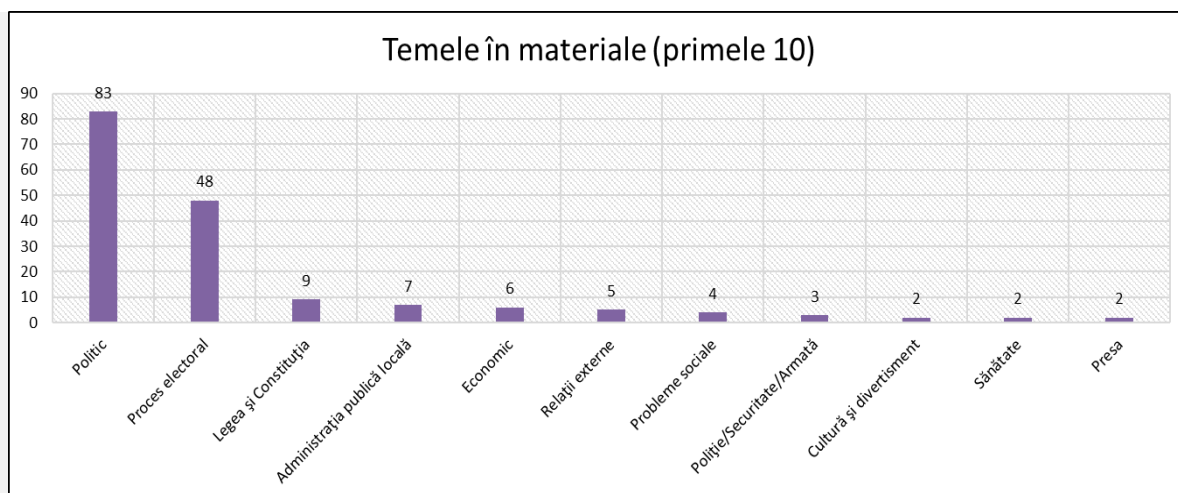

Noi.md

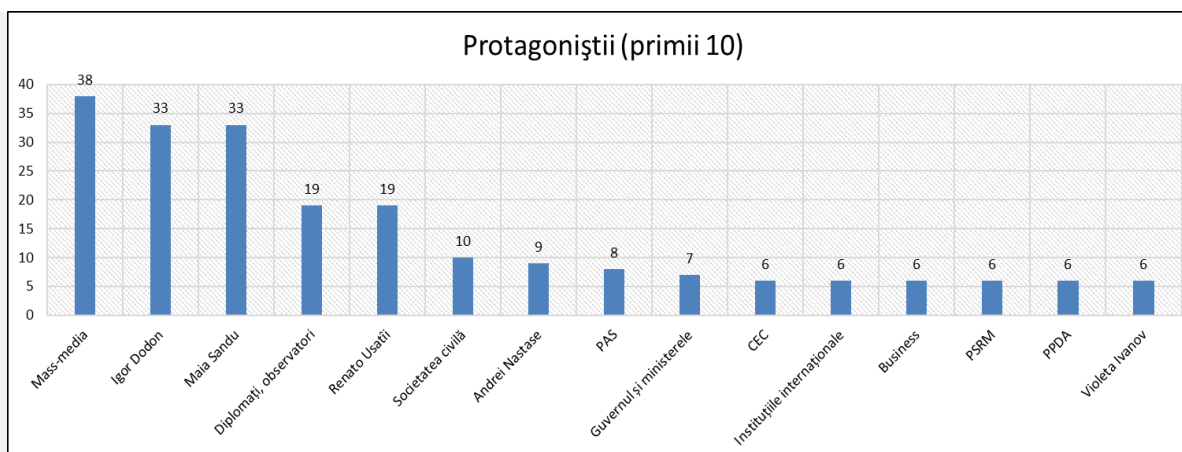
Publicația **Noi.md** a avut, în continuare, cele mai multe materiale relevante pentru prezenta monitorizare, dintre cele 12 instituții media vizate. De această dată, au fost publicate 175 de astfel de materiale, inclusiv 173 de știri și 2 materiale de tip comentariu. În 23 de cazuri materialele au fost însoțite și de imagini video. Volumul total al produselor relevante a constituit 240850 de semne pentru texte, și 32718 secunde sau circa 9 ore pentru video.

Noi.md a publicat, în perioada de referință, un număr mare de știri electorale, care au vizat în special domeniul politic și procesul electoral în general. Igor Dodon a continuat să beneficieze de cea mai mare atenție din partea publicației, activitățile acestuia fiind prezentate în detalii. Pe de altă parte, candidata Maia Sandu și candidatul Renato Usatîi au fost vizibil defavorizați

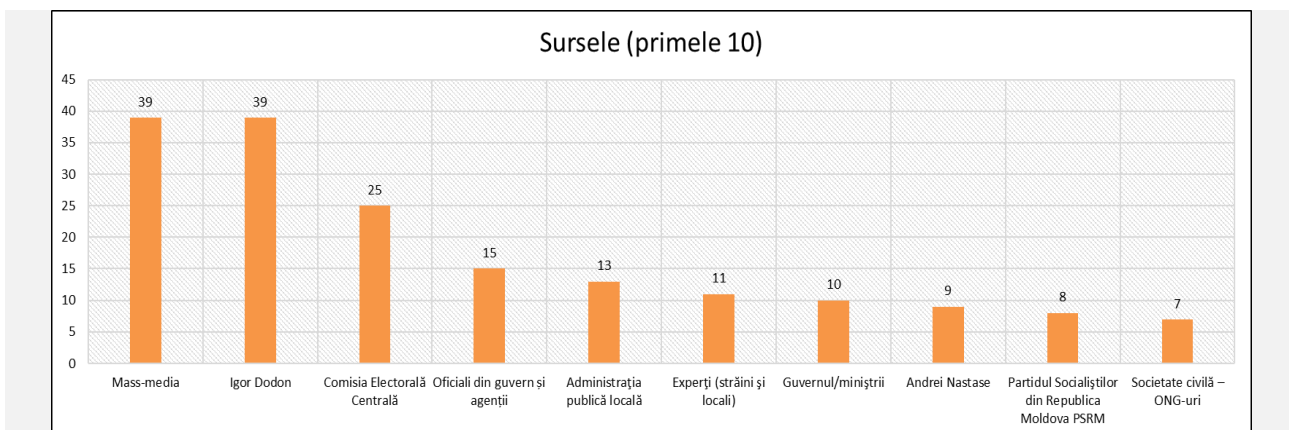
atât în știri, cât și în unele comentarii ale redacției. A fost publicat și un număr mare de știri din diferite declarații ale unor comentatori politici sau deputați PSRM. Mult mai rar **Noi.md** a abordat în materialele publicate în această perioadă aspecte legate de economie, relații externe, probleme sociale, sănătate sau cultură în context electoral.

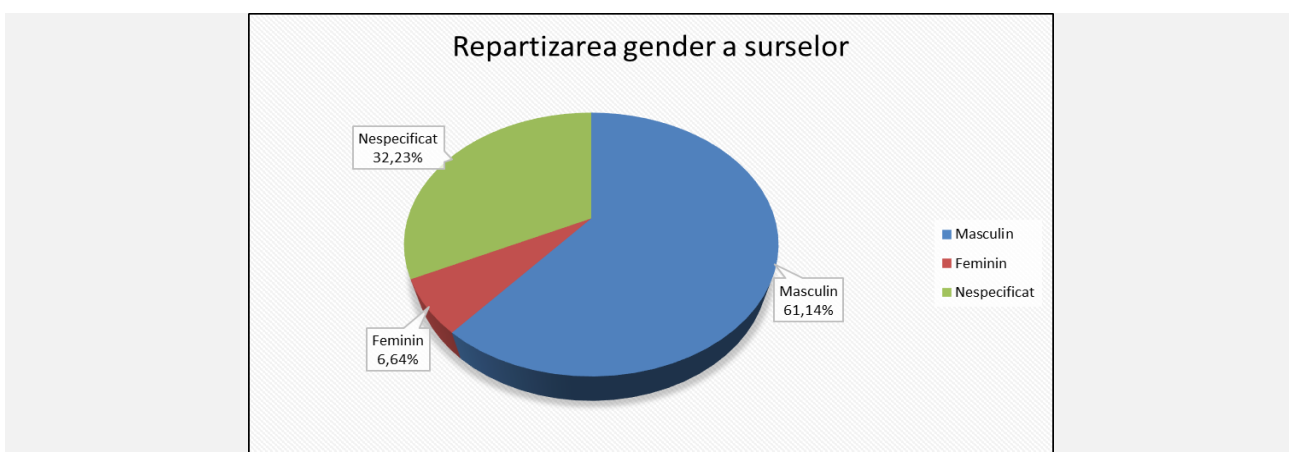
Din cele 33 de categorii de protagoniști/protagoniste, vizați/vizate de **Noi.md** în materialele relevante, cel mai des au fost menționate alte surse mass-media (de 38 de ori), dar și Maia Sandu și Igor Dodon (de câte 33 de ori fiecare). În același timp, Renato Usatîi a apărut în calitate de protagonist în 19 cazuri, la fel ca și anumiți diplomați/observatori. Alți candidați și o candidată la funcția de președinte/președintă au avut calitatea de protagoniști/protagonistă după cum urmează: Andrei Năstase – de 9 ori, Violeta Ivanov – de 6 ori, Octavian Țîcu – de 5 ori, Dorin Chirtoacă – de 4 ori, și Tudor Deliu – de 3 ori.

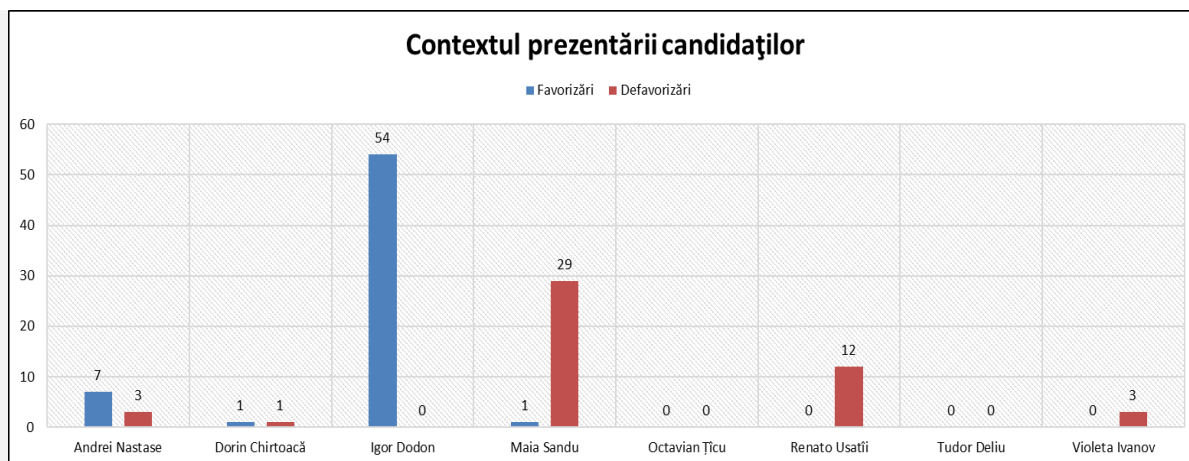
Primele două locuri printre cele 211 surse citate de **Noi.md** în perioada de raport au fost ocupate de Igor Dodon și alte surse mass-media, cele două categorii fiind citate de câte 39 de ori. În alte 25 de cazuri sursele de informare pentru materialele publicate de **Noi.md** au fost reprezentanții/reprezentantele Comisiei Electorale Centrale, iar în 15 – oficiali din Guvern și agenții. Dintre candidați/candidate, în calitate de surse de informare s-au mai regăsit Andrei Năstase – de 9 ori, Maia Sandu – de 4 ori, Dorin Chirtoacă și Octavian Țîcu – de câte două ori fiecare. Doi candidați – Tudor Deliu și Renato Usatîi, precum și candidata Violeta Ivanov nu au fost citați/nu a fost citată în calitate de surse.

Cea mai mare parte a surselor – 129 din 211, sau peste 61% din total, au fost bărbați. La rândul lor, femeile au fost surse în 14 cazuri (aproape 7% din total), iar sexul altor 68 de surse nu a fost specificat. Astfel, articolele publicației **Noi.md** au fost puternic dezechilibrate din punct de vedere al reprezentării de gen.

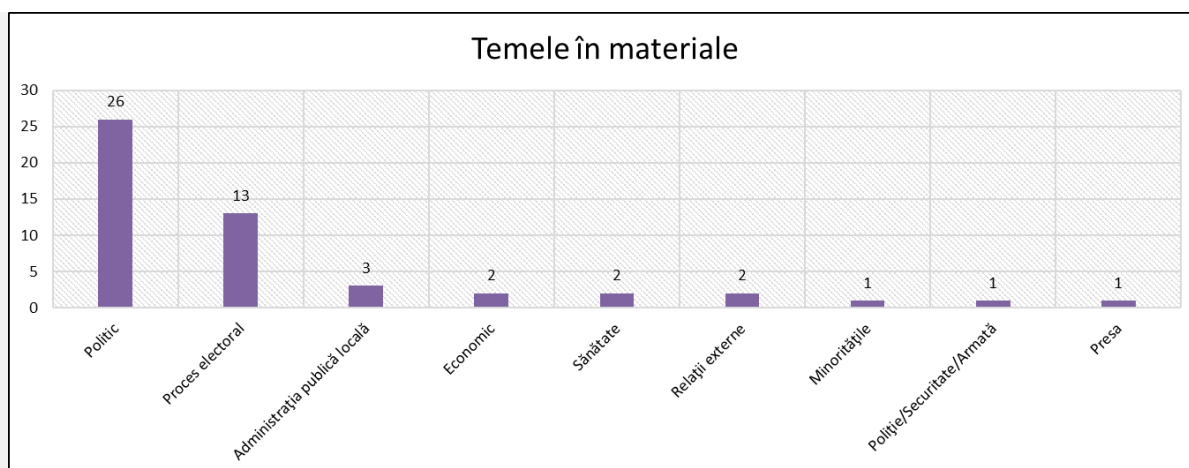
În perioada 25-31 octombrie 2020, publicația online **Noi.md** l-a favorizat clar pe candidatul Igor Dodon, atât în știri, cât și în comentarii. Candidatul independent susținut de PSRM a fost plasat doar în context pozitiv de 54 de ori, inclusiv în toate cazurile în care a fost protagonist, cât și în alte materiale vizat indirect. Astfel, Igor Dodon a fost în continuare singurul candidat care a apărut doar în lumină favorabilă. În același timp, candidații Octavian Țicu și Tudor Deliu sunt singurii care au fost plasați doar în contexte neutre, în puținele materiale în care au fost vizați. Maia Sandu, pe de altă parte, a fost masiv defavorizată de contextul în care a fost plasată (în 29 de cazuri din 33 în care a fost protagonistă), ea apărând o dată și în context pozitiv. Un alt candidat mai degrabă defavorizat de **Noi.md** în această perioadă a fost Renato Usatîi (în 12 cazuri din 19 în care a fost protagonist), iar candidata Violeta Ivanov a fost plasată în contexte mai degrabă negative în jumătate din cazurile în care a fost protagonistă (3 din 6). La fel, candidații Dorin Chirtoacă și Andrei Năstase au fost atât mai degrabă favorizați cât și defavorizați în materialele **Noi.md**. În cazul lui Andrei Năstase favorizarea a fost mai evidentă în această perioadă, el apărând de 7 ori în astfel de contexte, pe locul doi după Igor Dodon.

Realitatea.md

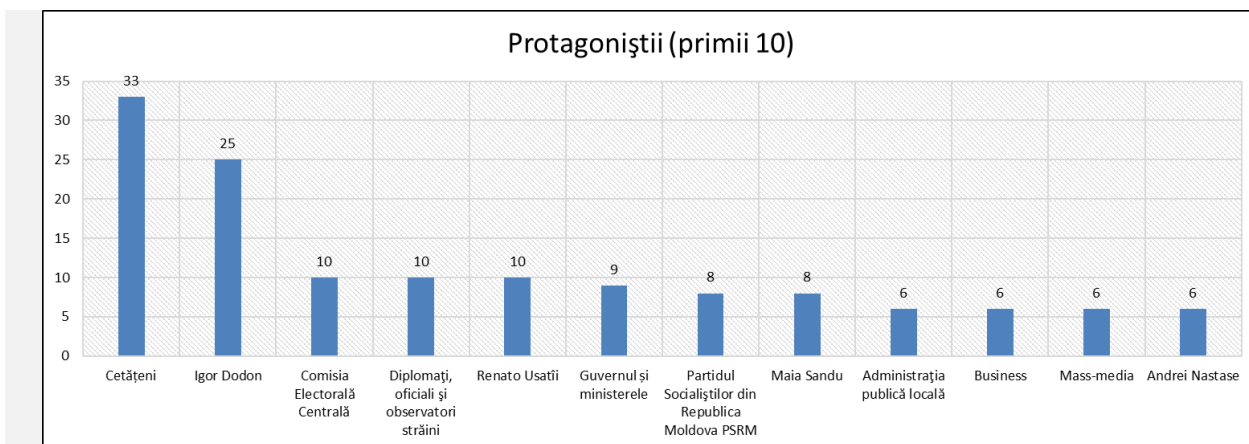
Realitatea.md a publicat în perioada 25 – 31 octombrie 2020, 51 de știri cu un caracter electoral direct sau indirect, 15 fiind însoțite și de imagini video. Volumul total al materialelor relevante a constituit 82810 semne pentru texte, și 17820 de secunde sau aproape 5 ore în cazul materialelor video.

Publicația **Realitatea.md** se alătură celei mai mari părți a instituțiilor care au dat predilecție domeniului politic în tematicile abordate în perioada de monitorizare, axându-se pe acțiunile de campanie ale candidaților/candidatelor la șefia statului. Au urmat subiecte ce s-au referit la procesul electoral în general, instituția online oferindu-le spațiu tuturor candidaților/candidatelor să îndemne cetățenii la vot în ajunul alegerilor. Mult mai rar au fost mediatizate subiecte legate de activitatea administrației publice locale, economie, sănătate sau relații externe în context electoral.

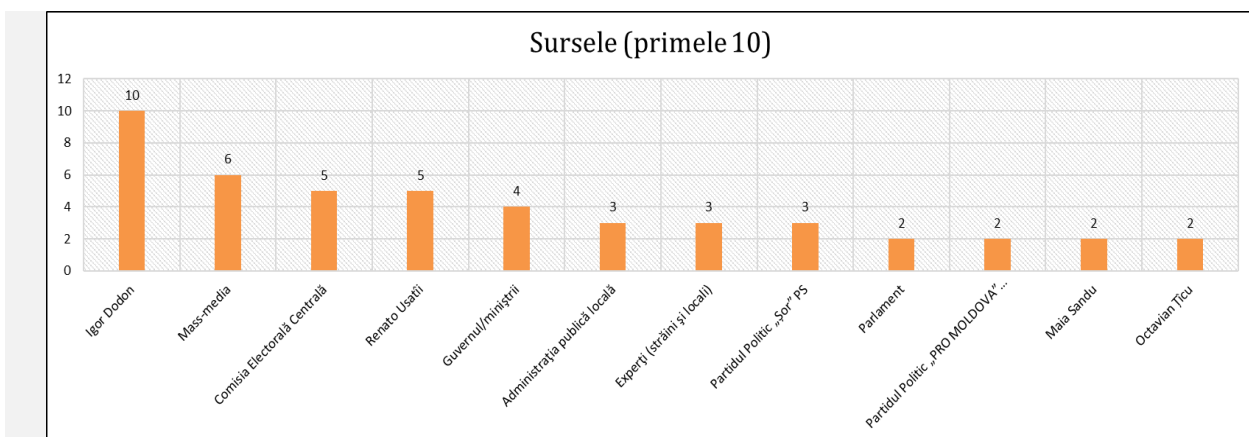

Cetățenii/cetățenele au apărut cel mai des printre cele 32 de categorii de protagoniști/protagoniste pe care i-a mediatizat **Realitatea.md** în context electoral (de 33 de ori), urmați de candidatul Igor Dodon cu 25 de astfel de apariții, dar și de reprezentanții/reprezentantele Comisiei Electorale Centrale, diplomați și candidatul Renato Usatii, care au fost protagoniști/protagoniste de câte 10 ori. Alți candidați și cele două candidate la funcția de președinte/președintă au fost protagoniști/protagoniste ale

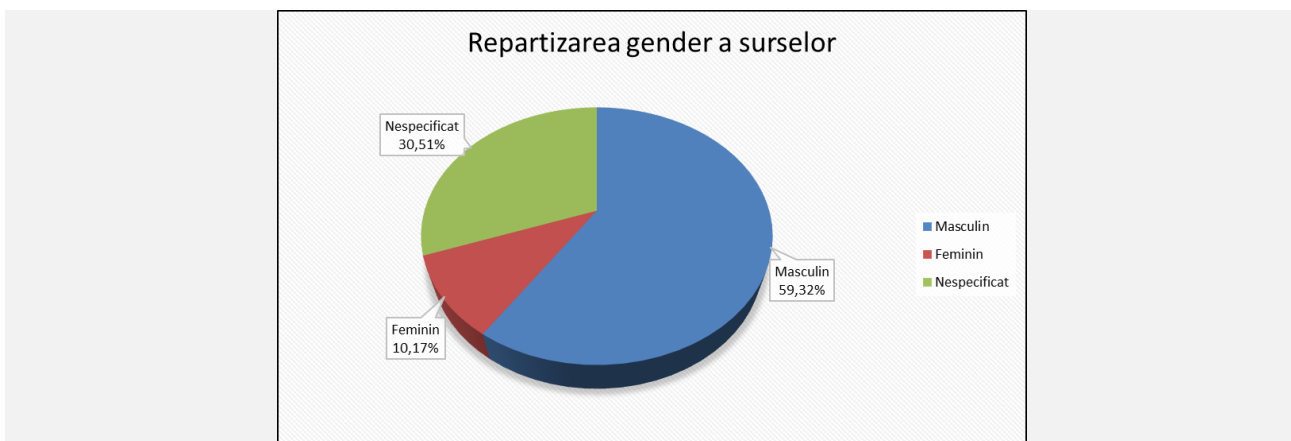
materialelor publicate de **Realitatea.md** mai rar, și anume: Maia Sandu – de 8 ori, Andrei Năstase – de 6 ori, Violeta Ivanov – de 5 ori, Dorin Chirtoacă și Octavian Țicu – de câte două ori, și Tudor Deliu – o dată.

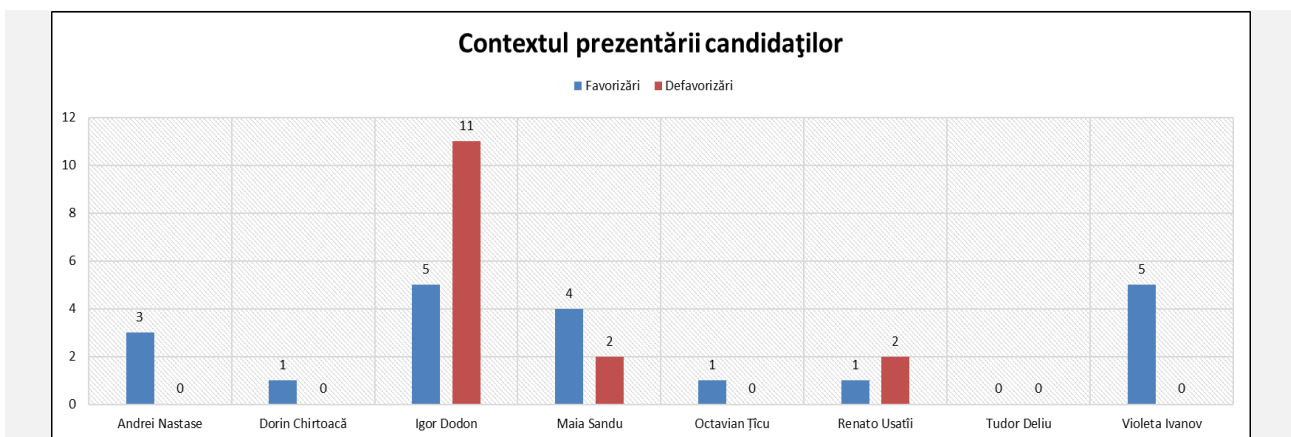
În același timp, din cele 24 de categorii de surse citate în materialele relevante prezentei monitorizări, în cele mai dese cazuri a fost vorba de Igor Dodon (10), urmat de alte surse mass-media (6 cazuri), de reprezentanții/representantele Comisiei Electorale Centrale sau de Renato Usatii (citați/citate de câte 5 ori). Dintre candidați/candidate, Maia Sandu și Octavian Țicu au avut calitatea de surse de informare în câte două cazuri, iar Dorin Chirtoacă, Violeta Ivanov și Andrei Năstase – în câte un caz. La rândul său, Tudor Deliu nu a fost citat nici o dată în calitate de sursă pentru materialele **Realitatea.md**.

Sub aspectul genului, și în acest caz a fost atestat un dezechilibru în favoarea bărbaților. Astfel, din 59 de surse, 35 (sau aproape 60%) au fost bărbați, 6, sau în jur de 10% - femei, iar în 18 cazuri (peste 30%) genul surselor nu a fost specificat.

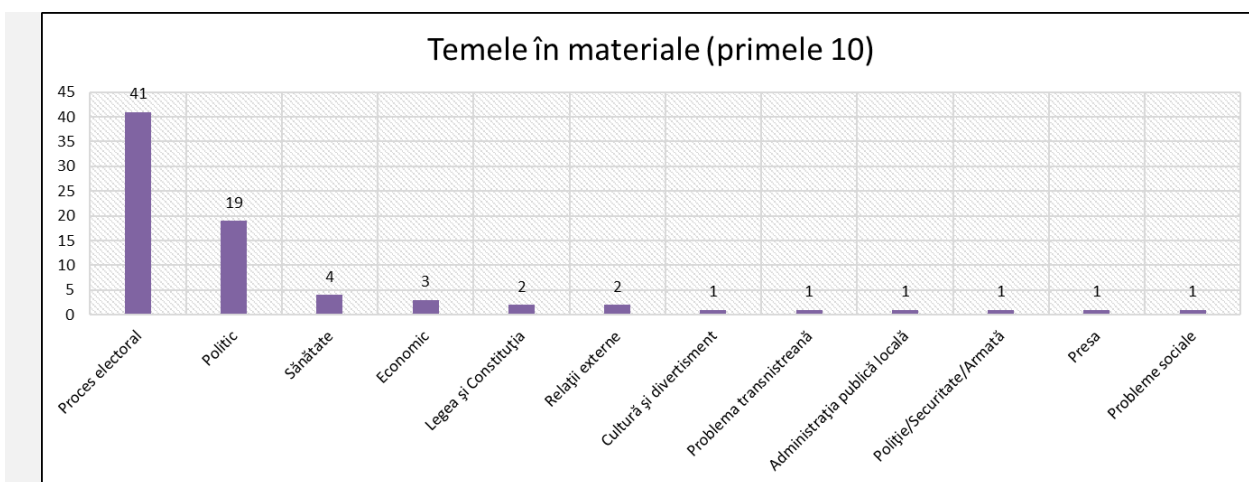
În perioada de raportare, candidatul Tudor Deliu a apărut în context neutru în singurul material în care a fost vizat direct. Cealalți candidați și cele două candidate au fost plasați/plasate, pe lângă contextul neutru, și în ipostaze mai degrabă favorabile și/sau nefavorabil. Astfel, Andrei Năstase, Dorin Chirtoacă, Octavian Țicu și Violeta Ivanov au apărut în câteva rânduri în contexte mai degrabă pozitive. În cazul Violetei Ivanov a fost vorba inclusiv despre publicitate electorală nemarcată corespunzător. La rândul lor, Igor Dodon, Maia Sandu și Renato Usatîi au fost prezentați atât în manieră mai degrabă favorabilă, cât și defavorizantă. Mai exact, Igor Dodon a fost mai degrabă defavorizat în aproape jumătate din cazurile în care a fost protagonist (11 din 25), și de 5 ori a apărut în context mai degrabă pozitiv, iar Maia Sandu a fost mai degrabă favorizată în jumătate din cazurile în care a avut calitatea de protagonistă (4 din 8), beneficiind și de 2 cazuri de plasare în context mai curând defavorabil.

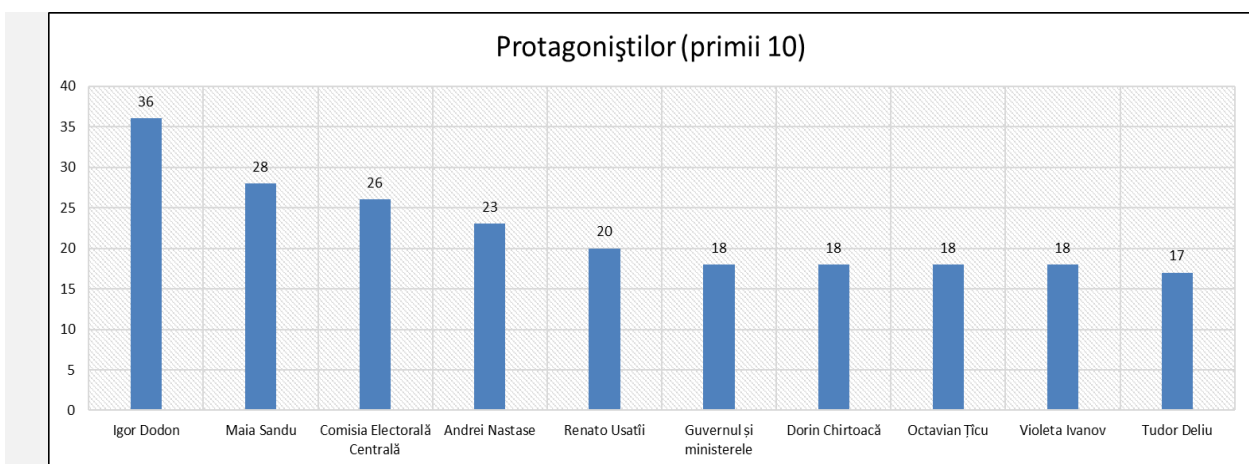
Sputnik.md

Sputnik.md a publicat în perioada de raport 77 de materiale cu un caracter electoral direct sau indirect, inclusiv 74 de știri și 3 materiale de opinie. În același timp, 12 materiale au fost însoțite de imagini video, iar 5 – de audio. Volumul total al materialelor relevante a constituit 176776 de semne (texte), 24691 de secunde sau aproape 7 ore (video) și 1043 de secunde sau peste 17 minute (audio).

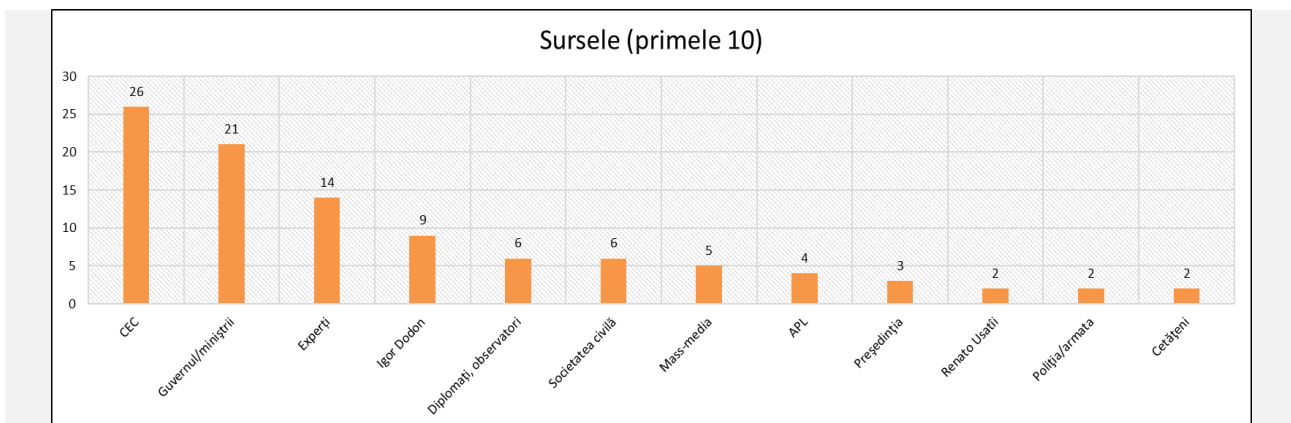
Sputnik.md s-a remarcat printre puținele instituții media online monitorizate care au abordat în mod primordial subiecte legate de procesul electoral, inclusiv prin publicarea mai multor opinii ale experților care au vorbit despre campania electorală, despre candidați, despre favoriți etc., cu un accent mai pronunțat pe Igor Dodon și pe declarațiile acestuia, activitățile de campanie și viața personală, toate în context pozitiv. De asemenea, știrile au vizat rezultatele unor sondaje, deciziile CEC privind activitatea electorală, regulile de vot în pandemie, listele, adresele secțiilor de vot pentru cetățenii moldoveni din diferite țări ale lumii etc. De două ori mai puțin s-a scris despre politic, inclusiv invocându-se ideea că în cazul unei victorii a lui Igor Dodon în alegeri, Occidentul ar putea organiza proteste în masă în țara noastră etc. Foarte rar materialele **Sputnik.md** au mai abordat subiecte referitoare la sănătate, economie, relații externe, problema transnistreană sau probleme sociale în context electoral.

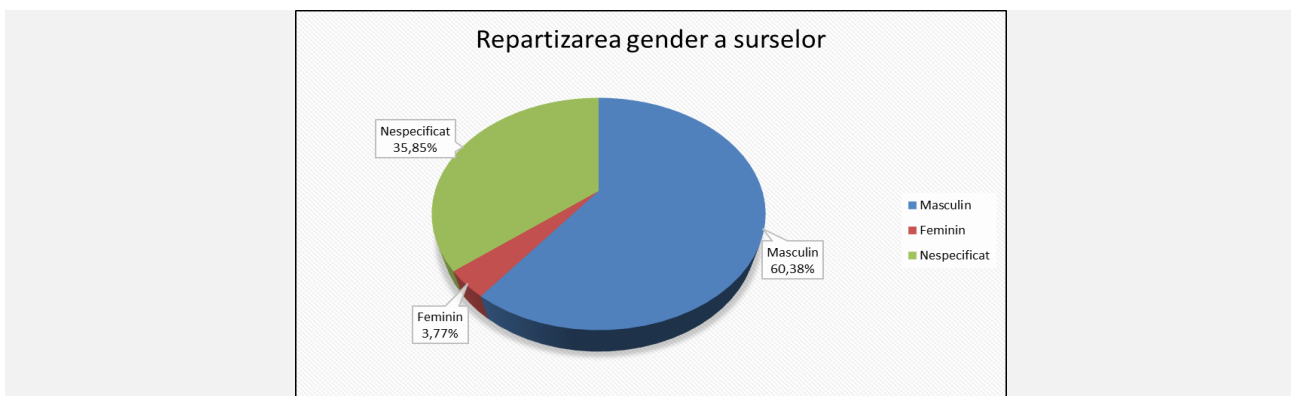
Pe primele zece poziții printre cele 27 de categorii de protagoniști/protagoniste vizate de **Sputnik.md** s-au regăsit toți cei 6 candidați și cele două candidate la funcția de președinte/președintă, în proporții diferite. Astfel, cel mai des în această calitate a apărut Igor Dodon (de 36 de ori), urmat de Maia Sandu cu 28 de apariții și de reprezentanții/reprezentantele Comisiei Electorale Centrale (de 26 de ori). În același timp, Andrei Năstase a fost protagonist în 23 de cazuri, Renato Usatîi – în 20 de cazuri, Dorin Chirtoacă, Octavian Țicu și Violeta Ivanov – în câte 18 cazuri fiecare, iar Tudor Deliu a avut această calitate de 17 ori.

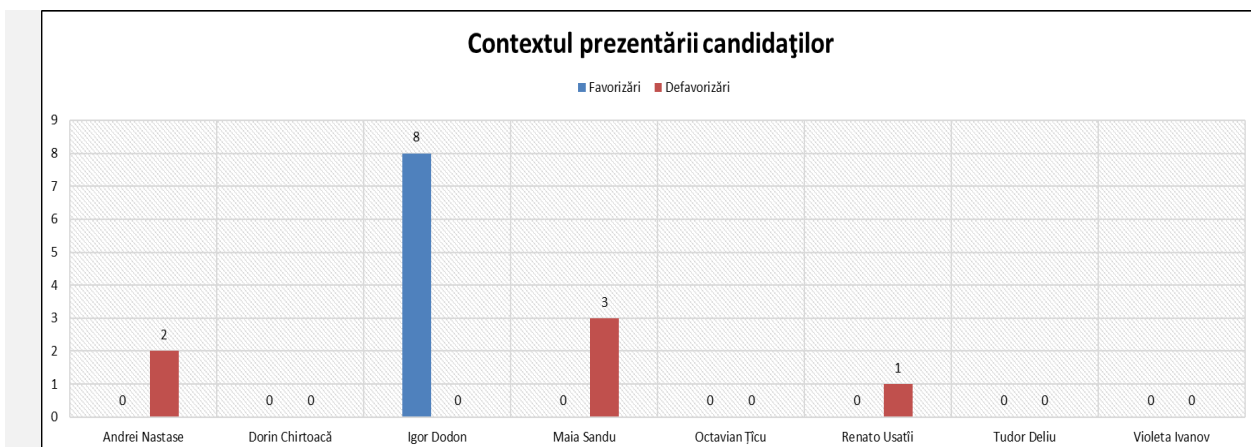
De asemenea, **Sputnik.md** a apelat la 18 categorii de surse, și cel mai des - la reprezentanții/reprezentantele Comisiei Electorale Centrale (de 26 de ori), și în ordine descrescătoare, la funcționarii/funcționarele din Guvern (de 21 de ori), experți/experte (de 14), la Igor Dodon (de 9 ori) etc. Renato Usatîi a fost și el citat de două ori în calitate de sursă, iar ceilalți 4 candidați și două candidate nu au apărut nici o dată în această ipostază în perioada de raport.

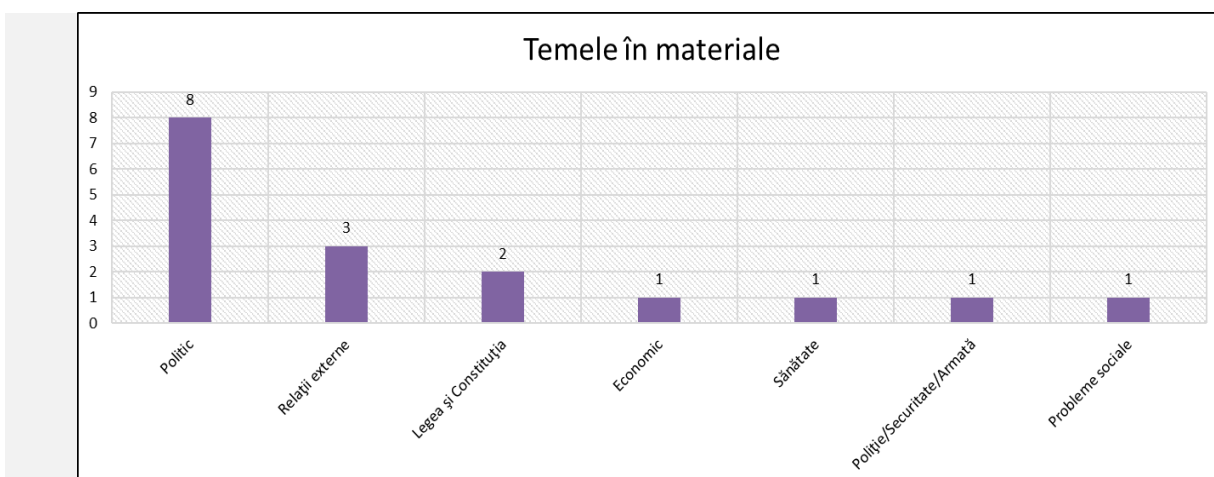
Și în acest caz cele mai multe surse au fost bărbații (64 de cazuri sau peste 60% din total), femeile au fost surse în 4 cazuri (aproape 4% din total), iar genul altor 38 de surse (aproape 36%) nu a fost specificat. Astfel, materialele publicate de **Sputnik.md** au fost dezechilibrate din punct de vedere al reprezentării genurilor.

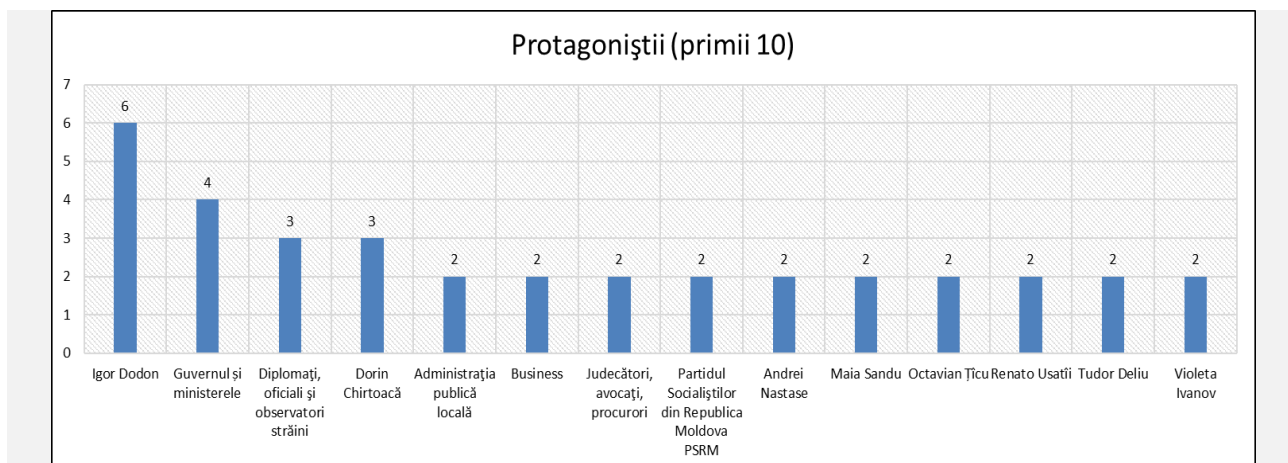
În perioada 25 – 31 octombrie 2020, candidații Dorin Chirtoacă, Octavian Țîcu, Tudor Deliu, dar și candidata Violeta Ivanov au apărut în contexte neutre pe **Sputnik.md**, fără a fi favorizați/favorizată, sau defavorizați/defavorizată în materialele în care au fost vizați/a fost vizată. În același timp, Renato Usatîi, Maia Sandu și Andrei Năstase au beneficiat, pe lângă mediatizări neutre, și de câteva plasări în contexte mai degrabă nefavorabile (un caz, trei și respectiv două), iar Igor Dodon a beneficiat de o abordare în context mai degrabă favorizant în 8 cazuri.

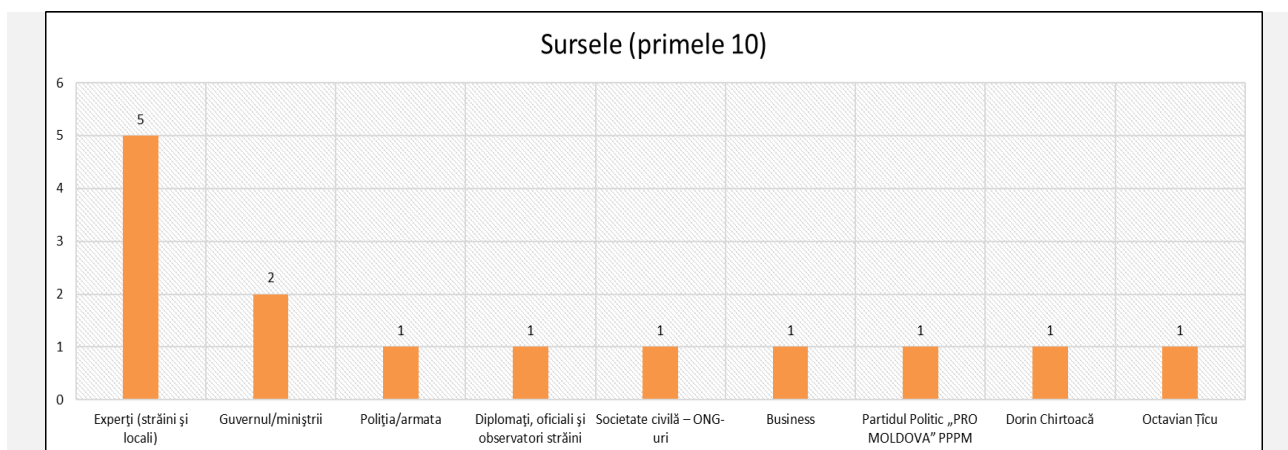
Timpul.md a acordat puțină atenție campaniei electorale, publicând, în perioada de raport, 17 materiale relevante prezentei monitorizări, inclusiv 15 știri, un articol de opinie, și un sondaj de tip Vox Populi, un material fiind însoțit de imagini video. Volumul total al materialelor relevante a constituit 35240 de semne (texte), și 41 de secunde de imagini video. Tematica materialelor relevante s-a axat pe domeniul politic, relațiile externe, economie, sănătate sau probleme sociale în context electoral. Totodată, publicația a fost singura printre cele 12 monitorizate care a ignorat procesul electoral în general, în ultima săptămână a campaniei electorale.

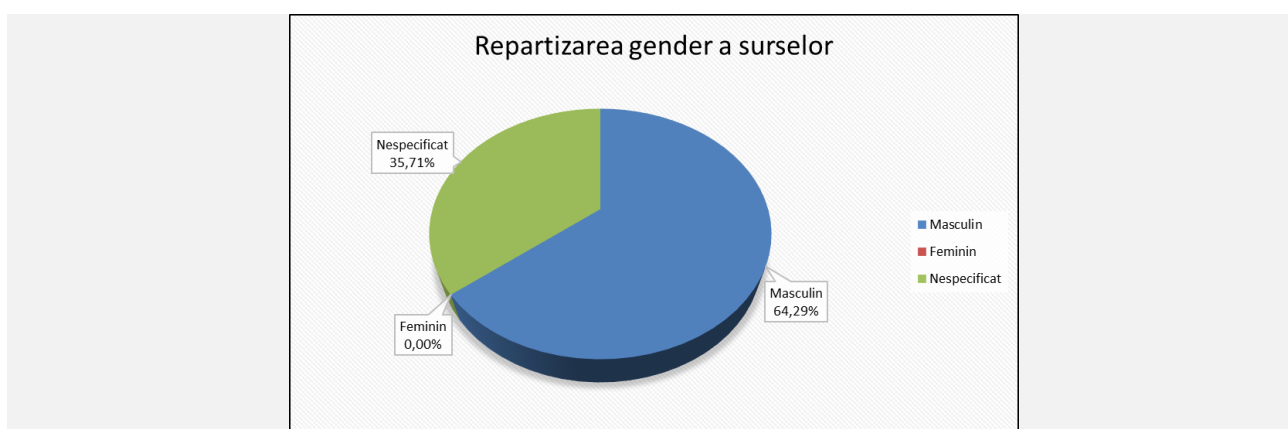
Printre cele 21 de categorii de protagoniști/protagoniste ai/ale materialelor publicate de **Timpul.md** a fost, cel mai des, Igor Dodon (de 6 ori), urmat de reprezenanții/reprezentantele Guvernului (de 4 ori), dar și de oficiali străini și candidatul Dorin Chirtoacă (cu câte 3 apariții). Ceilalți candidați și cele două candidate la funcția de președinte/președintă au fost protagoniștii/protagonistele materialelor publicate de **Timpul.md** de câte două ori fiecare.

Cel mai des citate surse în articolele publicate pe **Timpul.md** au fost experții/expertele locali/locale și străini/străine (de 5 ori), sau reprezentanții/representantele Guvernului (de 2 ori). Singurii candidați la prezidențiale care au fost citați în calitate de surse au Dorin Chirtoacă și Octavian Țicu (câte o dată fiecare).

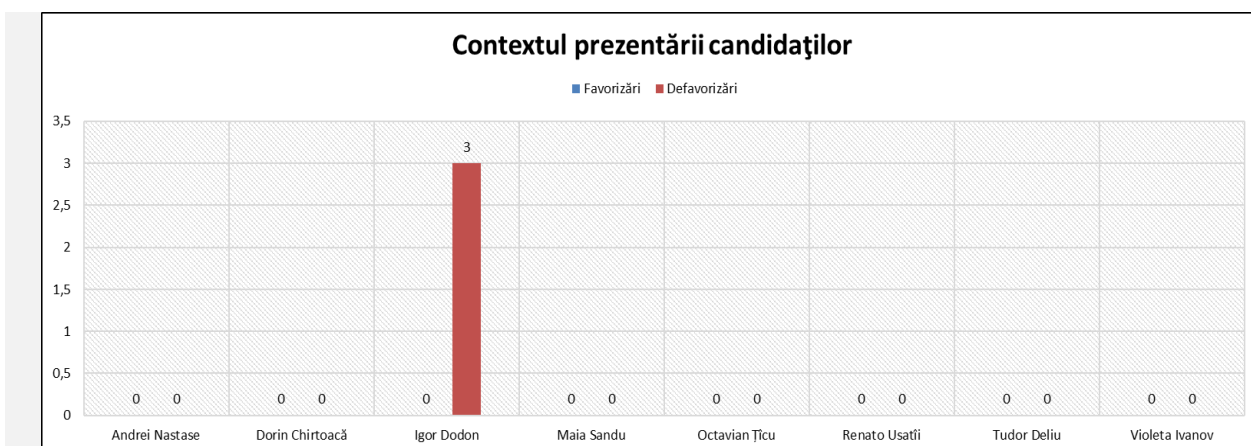

Din totalul de 14 surse citate, mai mult de jumătate au fost bărbați (9 sau peste 64%). La fel, nicio femeie nu a avut această calitate, **Timpul.md** fiind singura publicație care a înregistrat un astfel de indicator, iar în 5 cazuri (aproape 36%) genul surselor nu a fost menționat.

În perioada 25-31 octombrie 2020 candidații Dorin Chirtoacă, Octavian Țicu, Andrei Năstase Tudor Deliu, Renato Usatîi, dar și candidatele Violeta Ivanov și Maia Sandu au fost

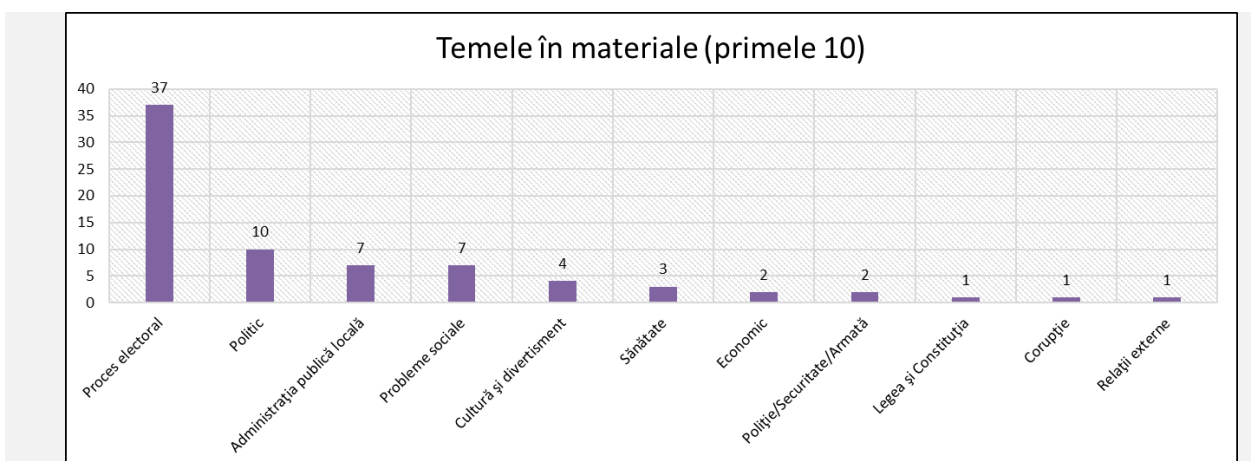
mediatizați/mediatizate în context neutru în puținele materiale în care au fost vizați/vizate. Singurul candidat care a apărut, pe lângă contextul neutru, în unul mai degrabă defavorizant, a fost Igor Dodon (în jumătate din cazurile în care a fost protagonist).

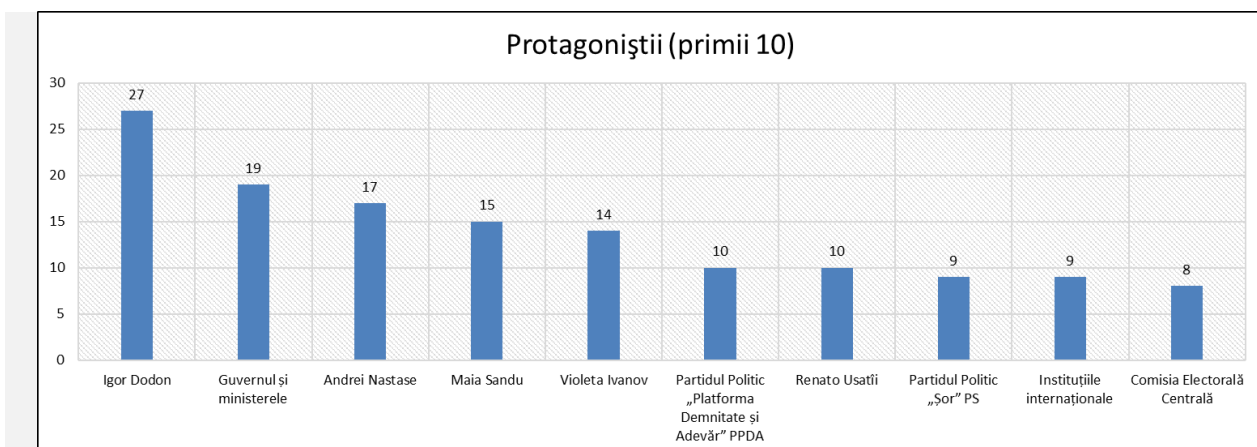
Unimedia.info

Unimedia.info a publicat în perioada de referință 75 de materiale ce vizează direct sau indirect campania electorală pentru alegerile prezidențiale, inclusiv 74 de știri și un interviu cu un candidat. Dintre acestea, 30 au fost însoțite de imagini video. Volumul total al materialelor relevante a constituit 152397 de semne (pentru texte), și 46833 de secunde sau circa 13 ore (pentru materialele video).

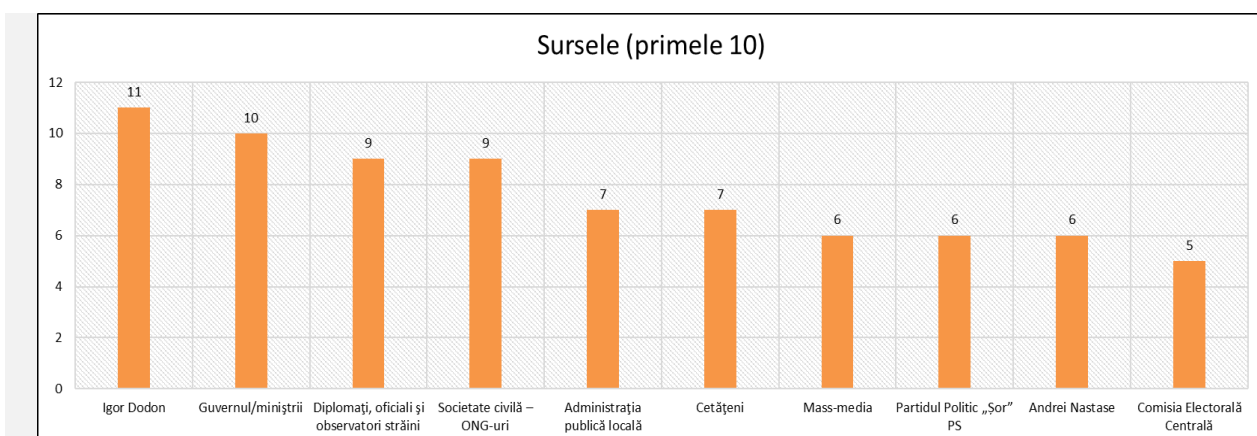
Publicația online este printre cele 4 din 12 care a acordat o atenție mai mare procesului electoral în general, urmat de domeniul politic, activitatea administrației publice locale, problemele sociale, cultură, sănătate sau economie în context electoral. La știrile politice au fost publicate mai multe materiale despre candidatul Igor Dodon, inclusiv în baza emisiunii „Igor Dodon răspunde”, care l-au prezentat doar în lumină favorabilă. De asemenea, mai multe materiale care i-au vizat pe Andrei Năstase și Violeta Ivanov au apărut în fluxul general de știri, deși au fost marcate ca fiind materiale plătite, iar în cazul lui Andrei Năstase mai mult de jumătate din materialele cu un vădit caracter publicitar nu au fost marcate corespunzător.

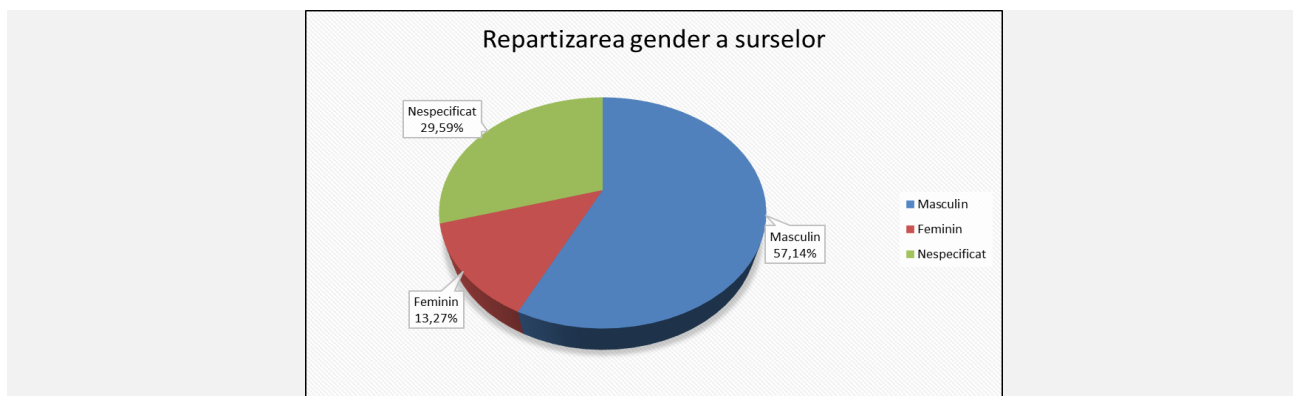
Materialele publicate pe **Unimedia.info** au avut, în total, 32 de categorii de protagoniști/protagoniste, inclusiv toți candidații și cele două candidate la funcția de președinte/președintă. Cel mai des în această calitate a apărut Igor Dodon (de 27 de ori), urmat de reprezentanții/reprezentantele Guvernului (cu 19 apariții), dar și de Andrei Năstase (cu 17 apariții), și candidatele Maia Sandu (cu 15 apariții) și Violeta Ivanov (cu 14 astfel de apariții). De câte 10 ori protagoniști/protagoniste ai/ale materialelor **Unimedia.info** au fost reprezentanții/reprezentantele Partidului Politic „Platforma Demnitate și Adevăr”, precum și candidatul Renato Usatii. Ceilalți trei candidați – Dorin Chirtoacă, Octavian Țîcu și Tudor Deliu au avut calitatea de protagoniști de câte 7 ori.

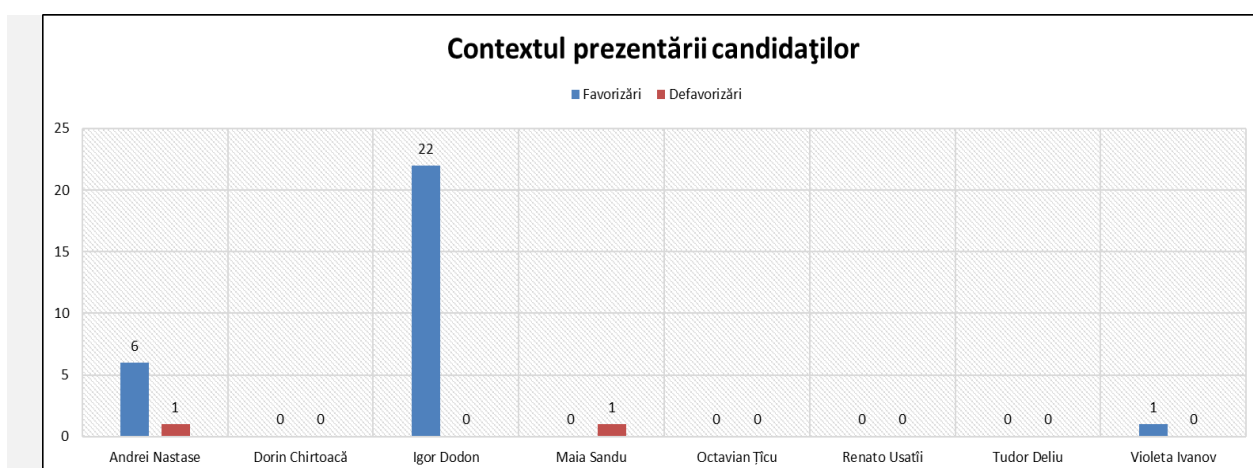
Și la capitolul surse citate Igor Dodon s-a clasat pe primul loc, fiind citat de 11 ori printre cele 23 de categorii de surse. Candidatul a fost urmat de reprezentanții/reprezentantele Guvernului (de 10 ori), dar și de oficiali străini și reprezentanți/reprezentante ai/ale societății civile (de câte 9 ori). Dintre candidați au mai fost citați/citate Andrei Năstase (de 6 ori), Violeta Ivanov (de 4 ori), Maia Sandu – de două ori și Renato Usatii – o dată. Ceilalți trei candidați – Tudor Deliu, Octavian Țîcu și Dorin Chirtoacă nu au fost citați nici o dată în materialele publicate de **Unimedia.info** în perioada de referință.

56 de surse din totalul de 98 citate de **Unimedia.info** (sau peste 57%) au fost bărbați, 13, sau peste 13% au fost femei, iar în 29 de cazuri (sau aproape 30%) genul sursei nu a fost specificat, dezechilibrul de gen fiind evident în favoarea bărbaților.

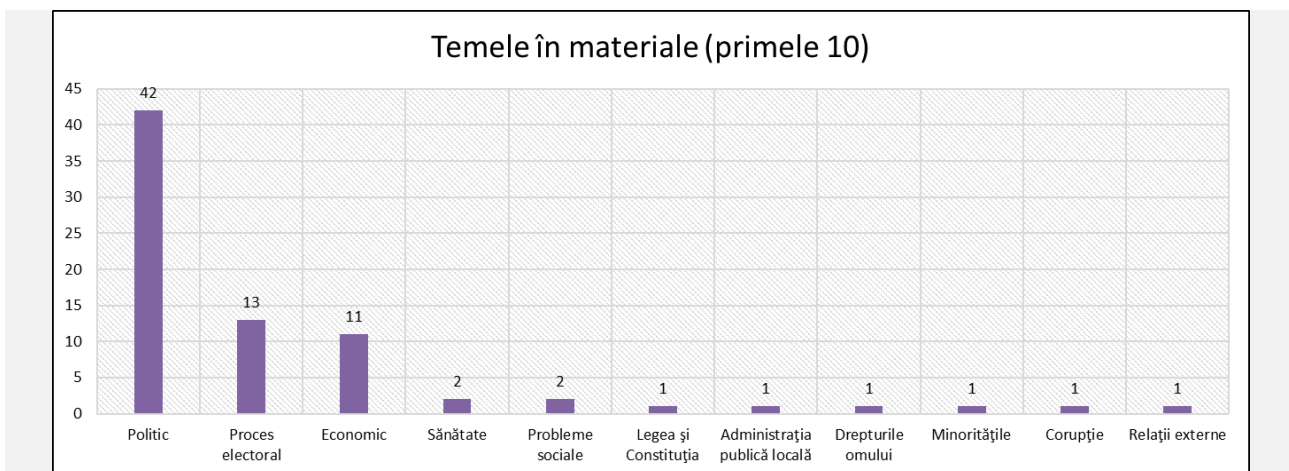
În perioada 25-31 octombrie 2020, candidații Dorin Chirtoacă, Octavian Țicu, Renato Usatîi și Tudor Deliu au fost mediatizați în context neutru, fără a fi favorizați sau defavorizați în materialele **Unimedia.info** în care au fost vizați. În același timp, Maia Sandu a fost plasată o dată în context mai degrabă defavorizant, iar Violeta Ivanov – în unul mai curând pozitiv. La rândul său, Igor Dodon a apărut cel mai des (de 22 de ori din 27 în care a fost protagonist) în ipostaze care mai degrabă l-au favorizat, iar Andrei Năstase a beneficiat de un context favorabil în 6 cazuri, și o dată de unul mai curând defavorizant. Mai multe materiale cu un caracter publicitar evident, marcate sau nu ca atare, au fost plasate la rubricile de știri, iar cititorul a putut să le confunde cu materialele jurnalistice propriu-zise.

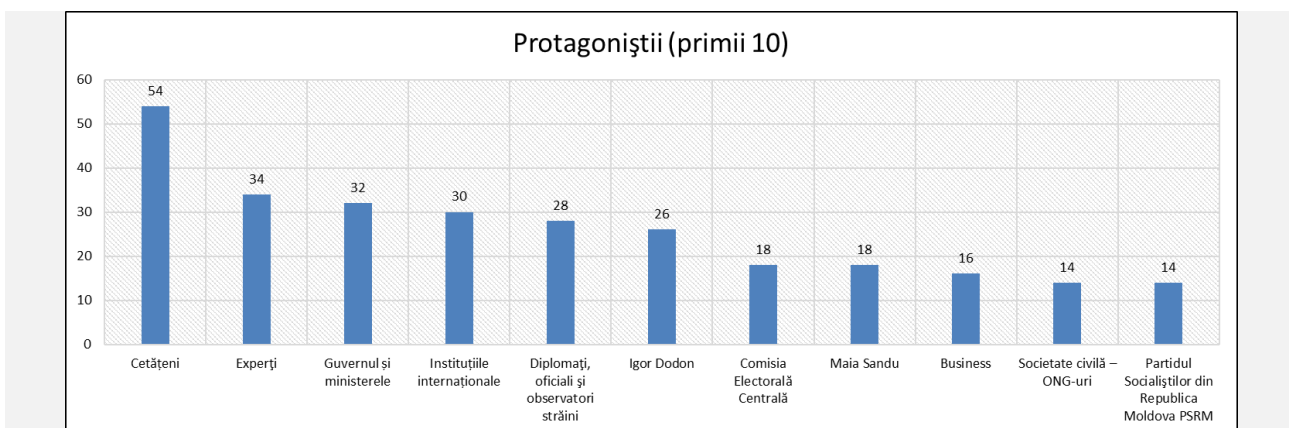
Vedomosti.md a publicat în perioada 25-31 octombrie 76 de materiale relevante prezentei monitorizării, inclusiv 62 de știri și 14 comentarii, editoriale sau alte materiale de opinie, un material fiind însoțit și de imagini video. Volumul total al materialelor relevante a constituit 187851 de semne (pentru texte), și 3140 de secunde sau aproape o oră pentru materialul video.

În perioada de raport, **Vedomosti.md** a publicat preponderent informații cu referire la domeniul politic, accentul fiind pus pe promovarea acțiunilor de campanie ale candidatului Igor Dodon, pe favorizarea indirectă a acestuia prin prezentarea activității lui Ion Ceban, dar și pe atacarea altor candidați/candidate, atât în știri, cât mai cu seamă în comentarii. O parte

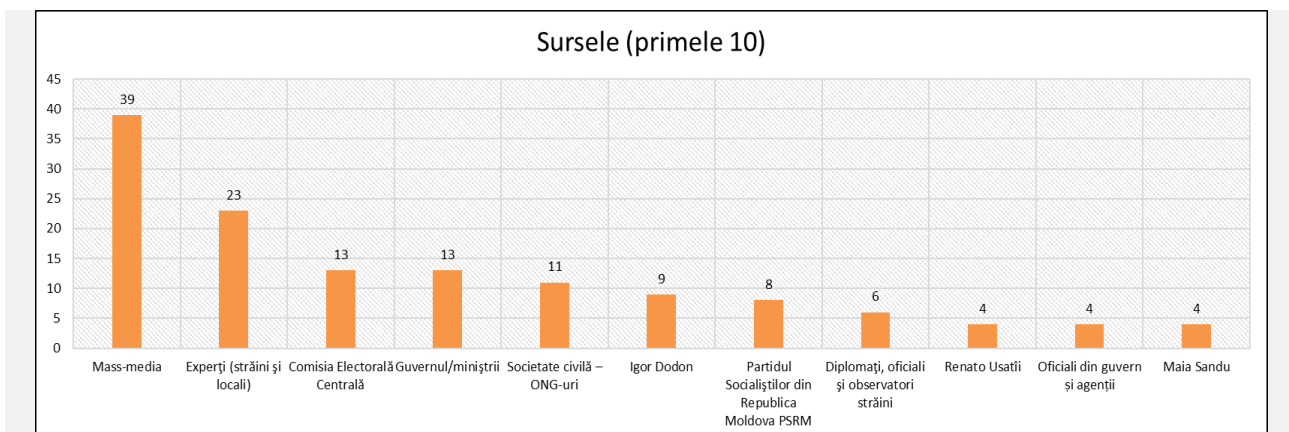
importantă a materialelor s-a referit și la cartea publicată de către deputatul socialist Bogdan Țârdea, cu atacuri la ONG-urile care ar lustrui imaginea Maiei Sandu ș.a. Mai puține materiale au vizat procesul electoral în general, economia, sănătatea sau problemele sociale în context electoral.

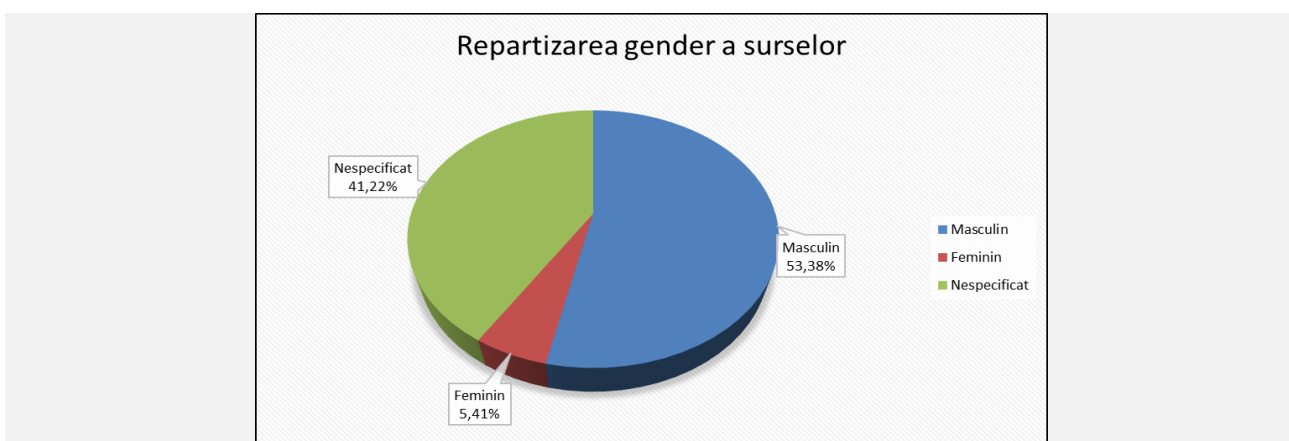
Vedomosti.md a avut 36 de categorii de protagoniști/protagoniste, cel mai des fiind vizată cetățenii/cetățenele (de 54 de ori), experții/expertele (de 34 de ori), sau reprezentanții/representantele Guvernului (de 32 de ori). Și candidații/candidatele la funcția supremă în stat au fost protagoniști/protagoniste, în proporții diferite, după cum urmează: Igor Dodon (de 26 de ori), Maia Sandu (de 18 ori), Renato Usatîi (de 12 ori), Andrei Năstase și Dorin Chirtoacă (de câte 8 ori), Violeta Ivanov și Octavian Țîcu (de câte 4 ori), și Tudor Deliu (de două ori).

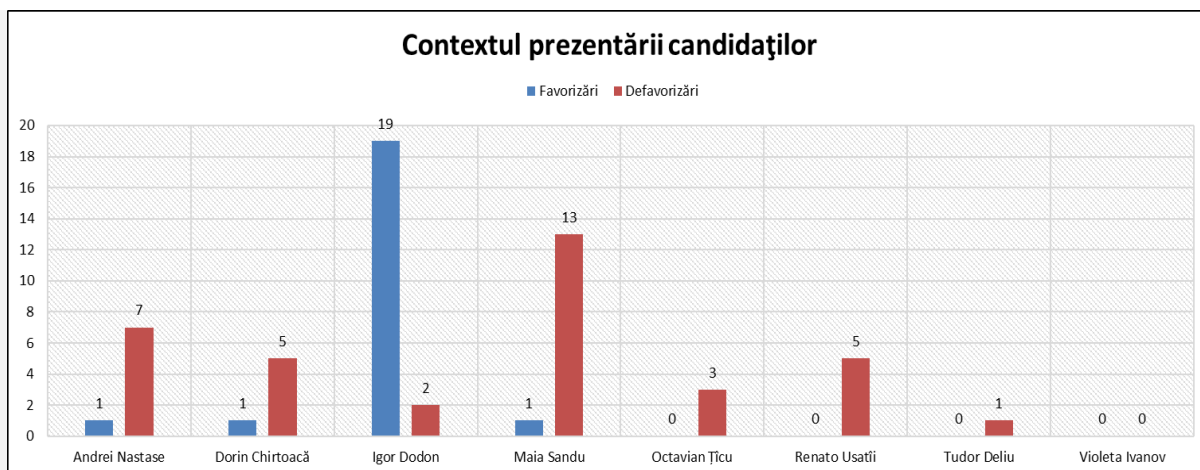
Din 21 de categorii de surse diferite, alte instituții mass-media au fost citate cel mai des de **Vedomosti.md** (în 39 de cazuri), urmate de experți/experte (în 23 de cazuri), și de reprezentanții/representantele Comisiei Electorale Centrale sau ai/ale Guvernului (în câte 13 cazuri). Candidații și candidatele la funcția de președinte/președintă au avut calitatea de surse de informare astfel: Igor Dodon (de 9 ori), Maia Sandu și Renato Usatîi (de câte 4 ori), Andrei Năstase (de 3 ori) și Dorin Chirtoacă (de două ori). În același timp, Violeta Ivanov, Tudor Deliu și Octavian Țîcu nu a fost citat/nu au fost citați în calitate de surse.

Mai mult de umătate din numărul total al surselor citate 79 din 148 (sau 53,38%) au fost bărbați, femeile au fost citate de 8 ori (5,41% din total), iar în 61 de cazuri (peste 41%) genul surselor nu a fost specificat. Astfel, materialele publicate de **Vedomosti.md** la fel au fost dezechilibrate din perspectiva de gen, bărbații fiind în avantaj pronunțat.

În perioada 25 – 31 octombrie 2020 candidata Violeta Ivanov a fost singura care a apărut în context doar neutru în materialele în care a fost vizată de **Vedomosti.md**. Alți trei candidați, Renato Usatîi, Octavian Țîcu și Tudor Deliu au fost plasați în contexte nefavorabile, ultimii doi în jumătate din materialele în care au fost protagoniști. Maia Sandu, deși a avut și o apariție în context mai degrabă pozitiv, a fost defavorizată în majoritatea materialelor (în 13 din 18 cazuri în care a fost protagonistă), atât în știri, cât mai ales în comentariile analiștilor. Ea a fost defavorizată și discreditată inclusiv prin afirmații tendențioase, atacuri la persoană, manipulare cu date și cifre, discriminare cu elemente ale discursului de ură. La fel, Andrei Năstase și Dorin Chirtoacă, deși plasați câte o dată în contexte mai degrabă favorizante, au fost defavorizați în cea mai mare parte a articolelor în care au fost vizati. Igor Dodon, de cealaltă parte, a beneficiat cel mai des de o atitudine favorizantă (de 19 ori), dar a fost și mai curând defavorizat în două cazuri.

2.3. Concluzii generale:

- În perioada 25 - 31 octombrie 2020, cele 12 publicații online monitorizate au mediatizat campania electorală pentru alegerile prezidențiale preponderent prin intermediul știrilor, dar au fost publicate, mai rar, și comentarii, sondaje de tip Vox Populi, interviuri și o dezbateră electorală.
- **Noi.md** a publicat cel mai mare număr de materiale relevante pentru contextul electoral, iar **Gagauzinfo.md** – cel mai mic număr.
- Cea mai mare parte a materialelor au fost publicate sub formă de text, dar a crescut și numărul produselor jurnalistice care au fost însoțite de imagini video sau audio.
- Cele mai multe materiale relevante s-au referit la domeniul politic și la procesul electoral. 8 instituții din 12 au abordat preponderent politicul, iar 4 au dat predilecție procesului electoral. O publicație a ignorat în totalitate subiectele ce au vizat procesul electoral.
- Toți cei 6 candidați, și cele 2 candidate la funcția supremă în stat au apărut în calitate de protagoniști/protagoniste ale materialelor electorale.
- Cel mai des în calitate de protagonist a apărut candidatul independent susținut de PSRM Igor Dodon, iar cel mai rar – candidatul PLDM Tudor Deliu. Igor Dodon a apărut de aproape 5 ori mai des în calitate de protagonist al materialelor decât Tudor Deliu.
- 5 candidați și 2 candidate au apărut în calitate de surse ale materialelor electorale.
- Cel mai des în calitate de sursă a apărut candidatul Igor Dodon.
- Un candidat – Tudor Deliu, nu a apărut în calitate de sursă de informare. Igor Dodon a fost citat de peste 26 de ori mai des decât Violeta Ivanov.
- Materialele publicate de toate cele 12 instituții media monitorizate au fost puternic disproporționate din punct de vedere al genului, în favoarea bărbaților. O publicație nu a citat nici o dată o femeie în materialele furnizate consumatorului de informație.
- Candidatul Igor Dodon a avut cea mai mare vizibilitate mediatică în cele 12 publicații.
- Niciun candidat/nicio candidată nu a apărut, cumulat, doar în contexte neutre în materialele care l-au vizat/au vizat-o.
- Candidatul Igor Dodon a fost cel mai des plasat într-un context pozitiv care l-a favorizat.
- Candidata Maia Sandu a fost cel mai des plasată într-un context negativ care a defavorizat-o.